

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

B. S. M.

Indbydelseskrift

til

de offentlige Examina

i Aarhus Kathedralskole

i Juli 1865.

Judbydelseskrift

til

de offentlige Examina

i Aarhus Kathedralstole

i Juli 1865.

Aarhus.

Trykt i Stiftsbogtrykkeriet.

1865.

Efterretninger

om

Aarhuus Kathedralskole

i Skoleaaret 1864—65.

Red

Prof. Dr. C. F. Jørgensen,
Skolens Rector.

I. Afgangsexamina i 1864.

1. Afgangsexamen for studerende Disciple. Til dennes 2den Deel indstillede sig 7 Disciple af VII Kl., til 1ste Deel 12 Disciple af VI Kl.

Underviisningsinspecteuren, Conf. Madvig, var ikke tilstede. Som Censorer udenfor Skolens Lærpersonale toge følgende Bidskabsmænd efter Indbydelse Deel i Bedømmelsen af Prøverne: i Hebraisk Stiftsprovst Boesen; i Religion Biskop Brammer; i Naturhistorie Apotheker Meyer; i Naturlære og Mathematik Cand. polyt. Mølleker Weis.

De skriftlige Prøver foretoges ifølge Ministeriets Bestemmelse, paa Grund af Krigsforholdene, tidligere end sædvanligt, nemlig den 8de—11te Juni; de mundtlige i Forbindelse med Skolens Hovedexamen den 11te—21de Juli. Opgaverne og Examens Udfald meddeles nedenfor.

2. Afgangsexamen for Realdisciple. Ved denne prøvedes 3 Disciple af V Realkl. Den skriftlige Prøve afholdtes den 8de—11te Juni (s. ovfr.), den mundtlige d. 20de og 21de Juni (den maatte holdes saa tidlig, for at Examenscommissairen, Professor Mundt, kunde komme her inden Baabenstilstandens Udløb). Som Censorer fungerede foruden Skolens Lærere: Professor Mundt i Mathematik og Naturlære; Apotheker Meyer i Naturhistorie; Consul Mørk i Engelsk; Lærerne Launy og Madsen i Skrivning; Malerne

Frijs og Holm i Tegning. Opgaverne og Examens Udfald meddeles nedenfor.

Opgaverne til de skriftlige Prøver vare følgende:

a. For studerende Disciple.

1. Udarbejdelse i Modersmaalet. Hollænderne skilbrede som Handelsfolk tidligere og nu.

2. Oversættelse fra Latin paa Dansk. Titus, Vespasiani filius, in aula Claudii et Neronis cum Britannico, Claudii filio, educatus est ac paribus disciplinis et apud eosdem magistros institutus. In puero statim corporis animique dotes exsplenduerunt, magisque ac magis deinceps per ætatis gradus. Quum militarem ætatem attigisset, tribunus militum in Germania et in Britannia meruit, summa industriæ nec minore modestiæ fama. Deinde ex quæstura legioni præpositus in exercitu patris, qui bellum contra Judæos gerebat, egregia bellicæ virtutis documenta edidit. Sed patre imperium adeptus, quum in potestatis societatem adscitus videretur et multa patris nomine ipse administrare putaretur, celeritate et severitate poenæ, qua quosdam suspectos sibi oppressit, plurimum invidiæ contraxerat et in luxuriæ etiam suspicionem venerat, quod ad mediam noctem comissiones¹⁾ cum profusissimo quoque familiarium extendere dicebatur. Sed hæc aliæque, quæ ei objiciebantur, quum ipse imperium suscepisset, ita aut falso credita esse ostendit aut in melius mutavit, ut non ob lenitatem magis elementiamque quam ob curam rei publicæ sollicitudinemque omnium saluti prospiciendi diligeretur. Itaque inter rara exempla principum, qui post imperium susceptum meliores ea fama expectationeque reperti sunt, quam successores destinati habuerant, præcipuo loco ponendus est. In omni eius laude nihil præstantius est, quam quod Domitiani fratris vitia pravamque naturam tam patienter tulit. Nam eum insidari sibi non desinentem, sed pæne ex professo²⁾ sollicitantem exercitus et meditantem fugam, neque occidere neque seponere³⁾ ac ne in minore quidem honore habere sustinuit, sed, ut a primo imperii die, consortem successoremque imperii testari⁴⁾ perseveravit, nonnunquam secreto precibus et lacrimis orans, ut tandem mutuo erga se animo vellet esse.

¹⁾ Driffelag. ²⁾ aabenlyst. ³⁾ forvise (til et affides Sted, som den forvise ikke maa forlade). ⁴⁾ her: erklære for.

3. Oversættelse fra Dansk paa Latin. Xenophons græffe Historie — thi saaledes oversatte vi Navnet Hellenika¹⁾ — indeholder i syv Bøger Grækernes Foretagender og Hændelser²⁾ fra Aar 410

for Christus, ved hvilket Thucydides beretter om, indtil Slaget ved Mantinea, som indtraf Aar 362. Dette Værk, som de fleste andre, før ikke at sige alle, skrev Xenophon ikke i Athen, men i Peloponnes; thi der levede han mange Aar under Lacedæmoniernes Beskyttelse landsflygtig fra Athen, hvad enten han domtes til denne Landsflygtighed¹⁾ strax efter Cyrus den Yngres Døds, hvori han deeltog, eller først senere, da han havde sluttet sig til den lacedæmoniske Konge Agesilaus og havde ledsaget ham paa Tilbagemarschen²⁾ fra Asien til Grækenland; thi herom ere de Lærde uenige. Det er altsaa ikke forunderligt, at Xenophon i de senere Bøger af Værket fortæller Lacedæmoniernes og overhovedet Peloponnesiernes Planer og Foretagender udsørligere³⁾ og tydeligere end de andre Grækeres; thi hine kjendte han bedst. Men hans Sind synes ogsaa at have holdt til Lacedæmoniernes Side, og især viser det sig paa mange Steder, af hvor stor Beundring for Agesilaus han har været betagen, og hvor gjerne han ophøier hans Nøds. Derimod har han været noget ugunstig stemt⁴⁾ imod Thebanerne, der havde søkket Spartas Magt, og Epaminondas, der havde forvundet Agesilaus's Hæ. Dette sees iblandt Andet let deraf, at han der, hvor han fortæller Slaget ved Leutra og Thebanernes første Tog til Peloponnes, ikke engang nævner Epaminondas. I Fortællingen af Slaget ved Mantinea kan han dog ikke forbigaae den store Mand's Navn, og her tilstaaer han og udvikler, at han baade havde ledet⁵⁾ Krigen meget klogt og meget kyndigen opstillet Slagordenen og kæmpet meget tappert. I dette Slag faldt Xenophons Søn Gryllus, idet han søgte tappert i det atheniensiske Ryttteri, og de gamle Stribenter omtale, med hvor stor Sjælsstyrke Xenophon modtog Budskabet herom. Nogle have berettet, at Epaminondas faldt for Gryllus's Haand.

1) (τὰ Ἑλληνικά.) 2) eventus. 3) damnari exilio. 4) gives ved redeo eller revertor. 5) plene. 6) subiniquus. 7) administro.

Ann. Tallene skrives heelt ud som Ord, ikke med Taltegn.

4. Geometrisk Opgave. En Cirkelsektor med Radius r og Centrivinkel α er givet. Man skal

- 1) finde Radius r i den Cirkel, som kan indskrives i Sektoren, det vil sige den, som berører alle Sektorens begrænsende Linier,
- 2) finde Forholdet imellem denne Cirkels og Sektorens Areal,
- 3) bestemme Sektorens Centrivinkel saaledes, at den indskrevne Cirkels Areal forholder sig til Sektorens Areal som Vinklen β til Centrivinklen α ,
- 4) angive, inden hvilke Grænser Vinklen β maa ligge, og
- 5) søge α for følgende Verdier af β :
 - a) $\beta = 10^\circ$, b) $\beta = 40^\circ$, c) $\beta = 90^\circ$, d) $\beta = 120^\circ$.

5. Arithmetisk Opgave. A har ublaant den første Januar 1848 24000 Rdr. og saaer Laanet med Renter og Renters Rente tilbagebetalt den første Januar 1864 med 97520 Rdr.

B har ublaant den første Januar 1848 $\frac{2}{3}$ af sin daværende Formue, og den første Januar 1856 et Beløb saa stort som $\frac{1}{2}$ af samme Formue; begge Laanene med Renter og Renters Rente tilbagebetales den første Januar 1864 med det tredobbelte af hvad hans Formue udgjorde i 1848. Hvormange pro Cento pro Anno har A, hvormange B faaet?

6. Oversættelse fra Dansk paa Tydsk. Theodorich, Ostgothernes berømte Konge, forenede i sit Ydre og sit Legeme de Fortrin, paa hvilke det dannede Menneske sætter Priis, med den overordentlige Styrke, som Barbaren beundrer. Medens hans Person var omgivet med næsten orientalsk Pragt, bevarede han dog i mange Henseender de germaniske Sæders Jevnhed¹⁾. Dyb og udmærket Daadkraft²⁾ ydede³⁾ han sin Anerkjendelse, hvor han fandt dem. Saaledes belønnede han dem, der havde beviist den ulykkelige Udoafers utroffeligg Trofskab, og aldrig sølte han sig mere ophøiet, end naar han i Rom vandrede imellem den gamle Romerstørheds⁴⁾ Mindesmærker. Da han i hans Regjerings syvende Aar nærmede sig Staden, drog Naad og Folk ham høitidelig imøde og kaldte ham en anden Trajan. Han talte offentlig med Værdighed til dem, og tillod, at de Tilsagn⁵⁾, som han havde gjort dem, bleve indgravede i en Kobbertavle; men snart unddrog han sig den offentlige Beundring for at betragte Dødtidens Værker. Intet af dem tiltrak hans Sjæl saameget som Trajans Søile. Han fattede den faste Beslutning at opbyde Alt for at opbevare de følgende Tidsaldre disse kostbare Levninger⁶⁾.

1) Einfalt. 2) Thakraft. 3) gewähren. 4) Römerrådte. 5) Verheißung.

6) Ueberrest.

b. For Realdisciplin.

1. Udarbeidelse i Moderemaal. a) (Gjengivelse af et bekjendt Stof). Norges Naturbeskaffenhed og Frembringelser. b) (Fri Opgave). Hundens i dens Forhold til Mennesket.

2. Oversættelse fra Dansk paa Tydsk. Philosophen Xenophon havde ligesom Plato været en Elev¹⁾ og Ven af Sokrates; men medens den Ene nøiedes²⁾ med at oplyse³⁾ Menneskene, vilde den Anden derimod ogsaa indvie⁴⁾ dem sine personlige Tjenester. Xenophon var paa eengang Skribent, Statsmand og Kriger. Det er bekjendt, at han anførte Grækerne ved de Titusendes Tilbagetog; men det er ikke ligesaa bekjendt, at han til Len blev forviist⁵⁾ fra sit Fædeland. Afværende Kriger og Philosoph skrev han i sin Forviisning flere politiske, moralske og historiske Værker. Han, der havde en Spartaners Sjælskraft, besad tillige en Atheniensers Haandsfortrin⁶⁾.

1) Schüler. 2) sich begnügen. 3) aufklären. 4) weihen. 5) verbannen.

6) Geistesvorzug.

3. Oversættelse fra Dansk paa Engelsk. Den berømte Swift siges ikke at have været meget gavmild og hselben at have givet Noget til deres Tjenere, der sendte ham Forøring. Men han modtog engang en Lærdom af en Dreng, der pleiede at bringe saadanne, uden at Biskoppen nogenstunde havde givet ham Noget. Drengen bragte engang en velsyldt Kurv¹⁾ og sagde plumpt²⁾: „Her er Noget til Dem fra min Herre“. Swift, misfornøiet med Drengens plumpe Manerer, sagde: „Jeg skal lære Dig at være høfligere. Forestil Dig at være Biskoppen, og jeg vil være Sendebudet.“ Han tog sin Hat meget høfligt af, gik hen til Drengen, der havde sat sig i Biskoppens Stol, og sagde: „Min Herre sender Dem, Sir, en liden Forøring og beder Dem at være saa god at modtage den“. — „Meget godt“, sagde den foregivne Biskop; „forglem ikke at sige til Deres Herre, at jeg er ham meget forbunden, og der er en Halvkrone for Dem.“

¹⁾ basket. ²⁾ gruffly.

4. Geometrisk Opgave. I et Paralleltrapezium ere de parallelle Sider a og b . Hvor stor er den Transversal, som igjennem Diagonalernes Skæringspunkt trækkes parallel med disse, og i hvilket Forhold deler den de ikke parallelle Sider?

Exempel: $a = 7''$; $b = 1' 5'' 6'''$. Duodecimalmaal.

5. Opgave i geometrisk Tegning. Man tegner Projectionerne af et skjævt staaende tresidet Prisme. Derpaa udfoldes Legemet, saa at de begrænsende Flader sees i deres naturlige Størrelse.

De samme Punkter betegnes overalt med de samme Bogstaver. De usynlige Linier puncteres.

6. Arithmetisk Opgave. En Capital, stor 1383 Rdr., har staaet ude i et vist Antal Aar til 2 pCt. halvvaarlig Rente og er derved med Rente og Rentens Rente voret til en vis Størrelse. En anden Capital, stor 1000 Rdr., har paa samme Maade staaet ude i dobbelt saa mange Aar og er derved bleven 153 Rdr. større end forrige. I hvor mange Aar have begge Capitaler staaet ude?

7. Opgave i Regning. Et Skattebeløb af 200 Rdr. skal fordeles paa 4 Gaarde, A, B, C og D, Halvdelen paa Hartfornet og Halvdelen paa Bygningernes Verdi. Hartfornet er for A 12 Tdr. 5 Skpr. 2 Alb., for B 5 Tdr. 4 Skpr. 3 Fdkr., for C 4 Tdr. 7 Skpr. 1 Alb., for D 2 Tdr. 3 Fdkr. Gaarden A er vurderet til 48500 Rdr., B til 26408 Rdr., C til 12519 Rdr., D til 104573 Rdr. Hvormeget skal der betales af hver Gaard? Facit angives i Rigsdaler og Skilling, uden Brøf.

En Lønde Hartforn deles i 8 Sjepper, en Skjeppe i 4 Hjerdingkar, 1 Hjerdingkar i 3 Album.

Udfaldet af Prøverne var følgende:

A. Afgangsexamen for studerende Disciple.

1. Anden Deel.

	Udarbejdelse i Mode-smaalet.	Latin skriftlig.	Latin mundtlig.	Græsk.	Religion.	Historie.	Arithmetik.	Geometri.	Naturleer.	Skriftl.
1. C. A. Werner . . .	mg.	mg.	mg.	mg.	mg.	mg.	mg.	mg.	mg.	
2. Th. P. Knudsen . .	g.	mg.	ug.	mg.	ug.	ug.	mg.	mg.	mg.	ug.
3. M. C. Th. Juul . .	g.	g.	mg.	mg.	mg.	g.	mg.	mg.	ug.	
4. B. Th. R. Bendtsen .	g.	tg.	mg.	mg.	mg.	mg.	mg.	mg.	ug.	
5. J. C. B. Valeur . .	g.	tg.	mg.	mg.	mg.	mg.	g.	g.	g.	mg.
6. C. M. Gradman . .	mg.	tg.	mg.	mg.	mg.	mg.	mg.	mg.	mg.	
7. G. E. Arnøen . . .	g.	g.	mg.	g.	mg.	g.	tg.	tg.	mdl.	

Resultatet af disse Charakterer, i Forbindelse med de disse Disciple ved Afgangsexamens 1ste Deel i Juli 1862 tildeelte Charakterer*), blev, at Nr. 1, 2, 3, 4 og 6 erholdt 1ste Charakter, Nr. 5 og 7 2den Charakter.

Disse 7 Disciple afgif derefter til Universitetet.

2. Første Deel.

	Latinsk.	Fransk.	Geographie.	Naturhist.
1. D. Jensen	mg.	ug.	mg.	ug.
2. Th. Th. Thomsen	g.	g.	g.	mg.
3. Th. J. A. Elmquist . . .	g.	mg.	mg.	mg.
4. G. E. F. Thygesen	mg.	mg.	g.	mg.
5. J. S. Selmer	g.	mg.	ug.	ug.
6. A. B. Kjeldsen	g.	g.	ug.	mg.
7. F. D. Secher	tg.	g.	ug.	ug.
8. L. B. Husum	mdl.	mg.	mg.	mg.
9. S. F. Jørgensen	mg.	mg.	mg.	mg.
10. A. Pebersen	g.	mg.	mg.	g.
11. Th. W. Krieger	mg.	mg.	mg.	mg.

Disse Disciple opflyttedes alle i VII Klasse.

*) For Fuldstændighedens Skyld aftrykkes disse atter her:

	Latinsk.	Fransk.	Geographie.	Naturhist.
1. C. A. Werner	mg.	mg.	mg.	mg.
2. Th. P. Knudsen	mg.	mg.	ug.	mg.
3. M. C. Th. Juul	g.	mg.	ug.	ug.
4. B. Th. R. Bendtsen	mg.	mg.	mg.	mg.
5. J. C. B. Valeur	g.	g.	mg.	mg.
6. C. M. Gradman	mg.	ug.	mg.	mg.
7. G. E. Arnøen	mg.	mg.	g.	mg.

B. Afgangsexamen for Realdisciple.

	Dansk.	Sydsk.	Fransk.	Engelsk.	Historie.	Geographie.	Arithmetik.	Geometrie.	Naturfærd.	Naturhistorie.	Strikning og Tegning.
1. C. F. A. Blegvad	g.	g.	g.	g.	tg.	g.	g.	g.	g.	tg.	mg.
2. G. Th. B. Juul	g.	tg.	mg.	mg.	mg.	mg.	g.	g.	g.	mg.	ug.
3. B. C. Budz . .	g.	tg.	g.	g.	mbf.	g.	tg.	g.	mg.	g.	mg.

Disse Disciple erholdt derefter ved Examen henholdsvis 49, 64 og 39 Points, og bestode saaledes Prøven.

II. Disciplene.

Bed Udgangen af Skoleaaret 18⁶³/₆₄ var Disciplenes Antal 186. Af disse udgik efter bestaaet Afgangsexamen 10, nemlig 7 til Universitetet og 3 (Realdisciplene) til andre Livsstillinger; desuden udmeldtes dengang eller kort efter 8 Disciple, nemlig: N. B. Sontag, C. F. D. Engberg, J. C. Theil, B. J. B. Møller, N. Chr. D. Nielsen, N. P. Larsen, B. B. Nøse, E. H. Lange, saa at Antallet blev 168. Ved indeværende Skoleaars Begyndelse eller kort efter optoges 27 Disciple, nemlig:

I I Kl.: 1) F. Bülow, 2) J. P. J. Hoffory, 3) J. F. S. Klindt, 4) N. Langballe, 5) J. P. B. Larsen, 6) E. Malling, 7) S. Moe, 8) H. E. J. Müller, 9) C. Ch. Nahr, 10) J. F. Schmalfeldt, 11) A. Ch. Schumacher, 12) S. H. Warming, 13) P. H. See, 14) D. I. J. Koch*).

I II Kl.: 1) N. F. Schjødte, 2) W. Walther, 3) J. C. Jensen, 4) H. C. Liisberg, 5) D. A. M. Thomsen, 6) F. Bendir.

*) Denne Discipel opflyttedes fra Nytaar i II Kl.

I III Kl.: C. Kjær.

I IV Kl.: J. Boesen.

I VI Kl.: 1) E. Weis, 2) C. C. Olsen.

I III Realkl.: 1) F. Lichtenberg, 2) C. S. Nyborg.

I V Realkl.: H. Lichtenberg.

Skoleaaret begyndte saaledes med en Frequentis af 195 Disciple. Efterhaanden udgik 8 Disciple, nemlig: 1) D. Jansen (IV Kl.), 2) C. B. A. Christensen, 3) N. Sch. Nyland (III Realkl.), 4) N. J. G. Launy (IV Kl.), 5) C. E. A. Malling (III Realkl.), 6) C. F. A. Jensen (V Realkl.), 7) N. Sch. Schumacher (I Kl.), 8) Th. G. M. A. Wisning (IV Kl.). Derimod optoges 2 Disciple, nemlig: 1) J. S. Møller (III Realkl.), 2) J. S. Laurberg (I Kl.).

Skolen har derefter i dette Dieblis et Antal af 189 Disciple, fordeelte saaledes paa Klasserne:

VII Klasse.

A. 1. J. S. B. Lassen (Forpagter L. paa Bisgaard paa Samsø). 2. N. A. Secher (Kjøbm. B. E.). 3. M. Ch. J. Brasf (Procurator B. i Mariager). 4. J. B. Krarup (afd. Provst K. i Søften). 5. H. C. Salling (entl. Kirkesanger og Skolelærer S.). 6. J. F. Brochmann (Kjøbm. B. i Grenaa). 7. J. N. Tilemann (Pastor F. i Egtved). 8. Ch. A. E. Aae (Overlærer A. ved Borger-skolen). 9. C. G. Bille (Pastor B. i Schyum).

B. 1. D. Jensen (Gaardm. N. J. i Kyfinge). 2. F. D. Secher (Broder til Nr. 2 A.). 3. Th. J. A. Elmquist (Pastor E. i Birring). 4. H. Selmer (Prof. S., Overlæge ved Helbredelsesanstalten for Sindsfuge). 5. A. Kjeldsen (Proprietair K. til Verkenfeldt). 6. Th. Ch. Thomsen (Pastor Th. i Skibholme). 7. H. F. Jørgensen (Pastor J. i Nygind). 8. G. E. F. Thygelsen (afd. Provst Th. i Søften). 9. L. B. Husum (Pastor H. i Tranenbjerg paa Samsø). 10. A. Pedersen (Gaardm. P. Andersen i Malling). 11. C. W. Krieger (afd. Capitainlieutenant K.).

VI Klasse.

1. F. E. S. Willemoes (Statsraad, Herredsfoged B.).
2. D. Meulengracht (Jernstøber M.). 3 M. A. Haar (Pastor H. i Tønder). 4. A. G. Elmquist (Broder til Nr. 3 i VII Kl. B.). 5. N. S. Laurberg (afd. Procurator L. i Grenaa). 6. P. D. La Cour (Pastor La G. i Helgenæs). 7. J. Gaarn (afd. Skibscapitain G.). 8. C. Olsen (Postmester D. i Skanderborg). 9. G. J. Barner (Particulier B. paa Skovgaard ved Viborg). 10. P. J. H. S. Walling (Overauditeur, Birkedommer M. i Hammel ved Frisjensborg). 11. C. E. Noe (Ritmester M.). 12. E. A. Weis (Cand. polyt. Møller B.). 13. E. G. Baudisch (Ritmester B.). 14. M. E. Kirketerp (afd. Kammerraad K. til Høgholm). 15. W. N. S. Thomsen (Kjøbm. Th. i Beile). 16. D. J. L. Bruun (Pastor B. i Sarild). 17. J. E. J. Lindberg (Overlæge L.). 18. J. J. Brøndsted (Pastor B. i Braa).

V Klasse.

1. B. L. E. W. Jansen (Adoptivson af Pastor J. i Kolind). 2. J. Ch. L. Richter (pract. Læge N. i Grenaa). 3. A. D. B. Ingerslev (Prof., Rector J.). 4. J. F. F. Wichfeld (Kammerjunker, Capitain B.). 5. A. J. B. Schaffer (Krigsraad, Districtslæge Sch. i Odder). 6. M. A. Berg (Veiieson af Apotheker Aagaard). 7. L. F. Pape (Overlærer P. ved Friskolen). 8. Ch. H. Boeck (Pastor B. i Hornslet). 9. B. A. Nielsen (Proprietair N.). 10. P. M. Lunge (Procurator L. i Grenaa). 11. A. M. G. Friis (Møller F. i Hylke). 12. N. B. G. Funch (Prof., Overlærer F.). 13. E. H. M. W. Arnø (Proprietair A. paa Sølyst ved Skanderborg). 14. C. Bagger (Procurator B. i Skanderborg). 15. H. Brøchner (afd. Pastor B. i Vandborg). 16. H. L. B. Hansen (Pedel H.). 17. Ch. B. Pontoppidan (Pastor P. i Høllested). 18. Ch. Wiehe (afd. Dr. Overlærer B.).

IV Klasse.

1. N. H. Th. Brøchner (Broder til Nr. 15 i V Kl.).
2. J. H. Ahnfeldt (Proprietair N. til Rugtved). 3. N. J. Bindekøll (Kammerraad, Postmester B. i Silkeborg).
4. E. F. Friis (Mægler F.). 5. J. J. J. Møller (Kjøbm. M.) 6. M. G. F. Brøndsted (Jernbaneoplynsmand B.). 7. N. P. A. Falslev (Skærdmester F.).
8. J. M. Valeur (Pastor B. i Bithen). 9. Ch. J. N. Ziellian (Procurator J. i Silkeborg). 10. J. L. Møller (Kjøbm. M. i Grenaa). 11. H. L. S. Smith (Kjøbm. S.).
12. J. B. Pontoppidan (Broder til Nr. 17 i V Kl.).
13. J. Boesen (Provst B. i Thyrstrup) 14. M. H. Lassen (Broder til Nr. 1 i VII Kl. A.). 15. M. J. Lange (Kjøbm. L.). 16. S. J. Boesen (Stiftsprovst B.). 17. S. P. J. Sartorff (Lieutenant, Godsøier S. paa Vosnæsgaard).
18. A. P. Paludan-Müller (afdøde Pastor M. i Beder). 19. H. Ch. Warming (Pastor B. i Øster-Malling).
20. Ch. F. Werner (Strømpevæver B.). 21. B. D. Kjørboe (Møller K. i Skjægsølle). 22. A. N. Flensborg (Pastor F. i Haurum).
23. B. Ch. B. Frederiksen (Mitmester F.). 24. E. A. Lunøe (Broder til Nr. 10 i V Kl.). 25. S. C. C. Friis (Stedsøn af Fuldmægtig Jespersen).
26. L. C. Moe (Broder til Nr. 11 i IV Kl.). 27. E. S. Flensborg (Broder til Nr. 22). 28. E. H. Meyer (Kjøbm. M.).

III Klasse.

1. H. B. Broge (Kjøbm. B.). 2. Ch. F. S. Flagstad (Bankbogholder F.). 3. A. Ch. C. C. Freiesleben (Mitmester F.). 4. E. Kjær (Landmand K. i Trustrup ved Grenaa).
5. J. M. Frisch (Kjøbm. F.). 6. N. A. Meulengracht (Broder til Nr. 2 i VI Kl.). 7. J. Jørgensen (Pastor J. i Vestervig).
8. D. G. J. Müller (Beinspecteur M.). 9. D. B. Boeck (Broder til Nr. 8 i V Kl.). 10. J. C. Bartholdy (Apotheker B. i Hammel). 11. E. M. G. Petersen (Kjøbm.

J. P. P.). 12. P. E. J. Olsen (Jægermester D. paa Meilgaard). 13. P. M. Langballe (Kæmmer L.). 14. E. D. Malling (Broder til Nr. 10 i VI Kl.). 15. J. H. Stabell (Kjøbm. St.). 16. P. E. Høring (Pastor H. i Borum). 17. B. Ph. A. Leitner (Litteratus v. L.). 18. J. F. H. Schrøder (afd. Pastor Sch. i Hjerlev). 19. G. E. E. Bodenhoff (Kammerjunker, Overførster B. i Stenderup ved Kolding). 20. E. Glæsel (const. Districtslæge G.). 21. E. Warming (Bundtmager B.). 22. H. E. A. Glæsel (Jernbaneinspecteur G.). 23. E. H. B. Michaelsen (Lærer M.).

II Klasse.

1. N. F. Schiødt (Pleiesøn af Pastor E.). 2. A. P. Hovgaard (Overlærer H.). 3. E. D. Th. Freiesleben (Broder til Nr. 3 i III Kl.). 4. J. E. Jensen (Tømmermand J.). 5. B. A. Juul (Kjøbm. J.). 6. D. A. M. Thomsen (Bødkeremester Th.). 7. E. G. F. Benzen (Snedker B.). 8. W. Walther (Forpagter W. paa Wilhelmsborg). 9. H. E. Lissberg (afd. Kjøbm. L.). 10. D. L. Koch (Gartner K. paa Frijsborg). 11. L. L. A. Ulstrup (Skibsbygmester U.). 12. D. Lassen (Kjøbm. L.). 13. N. E. Boesen (Broder til Nr. 15 i IV Kl.). 14. F. H. Bendix (Adoptivsøn af Provst B.). 15. H. St. Lyhgen (Kammerjunker, Nitmester L.). 16. Ch. E. Friis (Broder til Nr. 25 i IV Kl.). 17. W. M. Sartorpb (Broder til Nr. 17 i IV Kl.). 18. D. Th. Petersen (afd. Bager P.). 19. J. P. E. Seiersen (Kjøbm. S.). 20. J. A. Brønner (Boghandler B.). 21. E. Ch. Thomsen (Gartner Th.). 22. F. B. D. B. Bodenhoff (Broder til Nr. 19 i III Kl.). 23. H. B. Rasmussen (Kammerraad R., Godsforvalter paa Moesgaard). 24. E. Ch. Jensen (Skibscapitain J.).

I Klasse.

1. E. H. Warming (Adjunct B.). 2. J. P. J.

Hoffory (afd. Kjøbm. H.). 3. J. F. Schmalfeld (Tobakksfabrikør Sch.). 4. J. P. B. Larsen (Kjøbm. L. L.). 5. N. Langballe (Broder til Nr. 13 i III Kl.). 6. J. F. E. Klindt (Veier og Brager K.). 7. E. Kaas (Kjøbm. K.). 8. D. H. Honum (Kammerraad, Landinspecteur H.). 9. N. H. Jensen (Adoptivbroder til Nr. 24 i II Kl.). 10. E. Hahr (Kjøbm. H.). 11. E. Moe (Broder til Nr. 16 i IV Kl.). 12. H. E. J. Müller (Broder til Nr. 8 i III Kl.). 13. E. Malling (afd. Capitain, Kjøbm. M.). 14. P. H. Hee (Proprietair H. til Bendstrupgaard). 15. F. Bülow (Mitmester B.).

V Realklasse.

A. 1. L. Th. Schytte (Alterdegn Sch.). 2. B. E. Haurowitz (Skuespiller H.). 3. N. P. Woldum (Tømmermand W.). 4. E. Gb. W. Petersen (Proprietair P. til Holmstrupgaard). 5. F. L. N. Walther (Broder til Nr. 8 i II Kl.). 6. M. Gb. Secher (Proprietair S. til Vedvøe). 7. N. J. Werner (Broder til Nr. 20 i IV Kl.). 8. W. Gb. Schrøder (Architect Sch.).

B. 1. L. F. Werner (Broder til Nr. 7 i V Realkl. A.). 2. D. H. Kjeldsen (Broder til Nr. 7 i VII Kl. B.). 3. J. A. J. Jensen (Gjæstgiver J.). 4. H. Lichtenberg (Proprietair L. til Hessel). 5. A. J. Selmer (Broder til Nr. 4 i VII Kl. B.). 6. A. Th. Møller (Pastor M. i Veilby). 7. Gb. E. Guldencrone (Baron F. G. til Steenege).

IV Realklasse.

1. J. F. Vape (Broder til Nr. 7 i V Kl.). 2. L. Christensen (Kjøbm. C. B. Chr.). 3. N. M. Jensen (Broder til Nr. 3 i V Realkl. B.). 4. N. A. E. Secher (Kjøbm. C. S.). 5. E. F. Friis (Godeforvalter F. paa Christinebøi). 6. B. D. Bruun (Broder til Nr. 16 i VI Kl.). 7. N. L. Stampe (Farver St.). 8. G. Cortes (Skuespiller C.). 9. H. A. G.

Nielsen (Broder til Nr. 9 i V Kl.). 10. D. G. S. Frideriksen (Kjøbm. F.). 11. L. Arngen (Overlærer A.).

III Realklasse.

1. F. B. Theilmann (Kjøbm. Ib. i Løgstør). 2. Th. F. Lange (Proprietair L. paa Kalbygaard). 3. P. G. La Cour (afd. Proprietair La G.). 4. E. S. Nyborg (Justitsraad N. i Grenaa). 5. J. G. S. M. Engberg (Proprietair E. paa Tossgaard). 6. A. N. Holm (Farver H.). 7. A. Rasmusen (Broder til Nr. 23 i II Kl.). 8. Th. Budtz (Particulier B.). 9. D. G. Henius (Possementmager H.). 10. J. Møller (Broder til Nr. 7 i V Realfl. B.). 11. C. L. Galschiøtt (Justitsraad, Amtsforvalter G. i Skanderborg). 12. G. J. Andersen (Kjøbm. A.). 13. F. Lichtenberg (Broder til Nr. 4 i V Realfl. B.). 14. N. Levin (Boghandler L.). 15. J. Larsen (Broder til Nr. 4 i I Kl.). 16. C. G. Holm (Broder til Nr. 6).

Af disse 189 Disciple have 99 deres Hjem i Aarhus By, 90 udenfor samme.

III. Lærerne, Fag- og Timefordelingen.

I Lærerpersonalet er kun den Forandring foregaaet, at Organist Jung fra 1ste Septbr. antoges som Lærer i Sang istedetfor den fratraadte Musiker Sontag. — Lieutenant La Cour, som i Juli 1863 blev forsat herfra til et andet Regiment, kom for nogle Maaneder siden her tilbage, og Skolen fik saaledes sin Gymnastiklærer igjen. Da det imidlertid af Hensyn til Dienstygen (s. IV B.) ansaaes for betænkeligt at udsætte Disciplene for den Støv, som ved ingen Foranstaltninger ganske kan undgaaes under gymnastiske Øvelser i et lukket Locale, kunde disse først begynde fra 1ste Mai d. A. Lieutenant La Cour leder nu ogsaa Øvelserne i Hiffelstydning istedet-

for Ritmester Frederiksen, som ikke længere opholder sig her i Byen.

Under 1ste Octbr. f. N. blev Adjunct D. N. Hovgaard allernaadigst bestilket til Overlærer.

I Anledning af en mellem Finansministeriet og Kirke- og Underviisningsministeriet ført Forhandling angaaende Ordningen af Pensionsforholdene og Lønningsvilkårene for de forhenværende flersvigtige Embedsmænd, der ansættes i Kongeriget, er Adjunct Neergaard fra 23de Juli næstf. bleven constitueret paa Ny som Lærer ved denne Skole paa yngste Adjunctlønnings og med Bibeholdelse af sin Pension.

Adjunct Oftermann har siden Nytaar flere Gange været angreben af Hals- og Brystsvagbed, i hvilken Anledning det tilsidst (i Juni Maaned) blev nødvendigt at antage en midlertidig Lærer for at udfylde hans Plads i de fleste Klasser (Underviisningen i VII Kl. A. overdroges til Adjunct Warming). Skolen var saa heldig at vinde Lieutenant v. Paulsen, for Tiden Ordonnantsofficier ved 2den Generalcommando, til dette Hverv, men haaber, at Adj. Oftermann ved den No, som nu kan skaffes ham, og som han længe ikke har villet tage sig, skal fuldkommen gjenvinde sin Hælbred og senest fra næste Skoleaars Begyndelse kunne overtage alle sine Timer.

I Fagfordelingen skete fra indeværende Skoleaars Begyndelse den Forandring, at Overlærer Hovgaard overtog Underviisningen i Latin i V Kl. imod at afgive Tydsk i I og II Kl. til const. Adjunct Neergaard, som hermed forenede Latin og Dansk i III Kl. samt Græsk i VI Kl.; Adjunct Kleisdorf overtog Latin i VI Kl. istedetfor i III Kl.

Fagene have altsaa været saaledes fordeelte paa Lærerne:
Rector Prof. Ingerslev: Latin og Græsk samt

Litteraturhistorie i VII Kl., Fransk i V

Realkl. 17 Timer ugl.

Overlærer Prof. Funch: Tydsk i III—VI Kl.

samt III—V Realkl. 22 — „

Oberlærer Arnzen: Latin og Græsk i IV Kl., Græsk i V Kl.	19	Timer ugl.
Oberlærer Hovgaard: Historie i II—VII Kl., Geographie i II Kl., Latin i V Kl., He- braisk i VII Kl.	28	— "
Adjunct Munch: Historie og Geographie i I Kl samt i III—V Realkl.	22	— "
Adjunct Ersted: Naturhistorie i I—VI Kl. og i III—V Realkl., Geographie i III—VI Kl.	26	— "
Adjunct Warming: Mathematik i IV—V Realkl., Naturlære i VII Kl og V Realkl., Geometrisk Tegning i III—V Realkl. . .	27	— "
Adjunct Schaldemose: Fransk i II—VII Kl. samt i III—IV Realkl.	24	— "
Adjunct Ostermann: Mathematik i III—VII Kl samt i III Realkl.	29	— "
Adjunct Gram: Religion i V—VII Kl., Dansk i IV—VII Kl. samt i IV—V Realkl. . . .	19	— "
Adjunct Guldberg: Skrivning i I—IV Kl. samt i III—V Realkl., Tegning i I—III Kl. samt i III—V Realkl.	27	— "
Adjunct Kleisdorf: Latin i VI Kl., Engelsk i III—V Realkl., Dansk i III Realkl. . .	24	— "
Adjunct Ingerslev: Religion i I—IV Kl. samt i III—IV Realkl., Dansk og Regning i I og II Kl.	33	— "
Const. Adjunct Neergaard: Græsk i VI Kl., Latin og Dansk i III Kl., Tydsk i I og II Kl.	25	— "
Organist Jung: Sang	6	— "
Lieutenant La Cour: Gymnastik*)	10	— "

*) I den største Deel af Skoleaaret have disse Dødsler dog høilet, s. ovfr. S. 15; ikkun Evømmøbølsøer foretoges i c. 4 Uger under en midlertidigen antaget Lærer.

Fordelingen af Timerne sees af nedenstaaende Tabel:

Klasse	A. Studerende Klaser							B. Realklaser.			Ugentlige Timer.
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	III.	IV.	V.	
Dansk	6	5	2	2	2	2	2	3	2	3	29.
Tydsf	5	4	3	2	3	3		3	4	4	31.
Fransf		6	3	2	3	3	1	3	3	3	27.
Engelsf								4	4	4	12.
Latin			9	9	9	9	9				45.
Græsf				5	5	5	5				20.
Hebraisf							A 2 B 2				4.
Religion og Bi- belhistorie . .	3	2	2	2	2	2	2*	2	3		20.
Historie	3	2	2	2	2	2	3	3	3	A 1 B 1 2	26.
Geographie . .	3	2	2	2	2	2		2	2	2*	19.
Mathematif og Regning samt Astronomie og geometrif Tegning.	4	4	4	4	4	4	A 4 B 4	6	6	A 4 B 4 2	54.
Naturalære . . .							A 3 B 3			4	10.
Naturhistorie . .	2	2	2	2	2	2		2	2	A 1 2	19.
Skrivning	4	3	2	1				3	2	1	16.
Tegning	2	2	2					2	2	1	11.
Sang	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	6.
Gymnasfif	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	10.
Sum	36	36	37	37	38	38	35	37	37	A 38 B 37	

IV. Underviisningen.

A. I Henseende til Læreb- og Læsebøger er ingen Forandring skeet.

B. Dersom det forrige Skoleaar blev gjort besværligt ved Sygdom i Lærerpersonalet og ved det Tryk af forskjellig

*) Efter de paagældende Læreres Døtte have de to Afdelinger af denne toaarige Klasse i den største Deel af Skoleaaret i dette Aar været adskilte og havt særskilte Timer, hvis Antal saaledes egentlig har været 4 istedetfor 2.

Art, som Krigsbegivenhederne og den fjendtlige Occupation medførte, saa har det, der nu nærmer sig sin Ende, været i alle Henseender saa uroligt og forstyrret, at det har krævet Nøie at holde Tingene gaaende, og med al Anstrengelse dog ikke har været muligt at forebygge, at Underviisningens Fremgang i ikke ringe Grad standsedes. Det kan ikke Andet end virke skadeligt, naar det bliver umuligt at overholde den sædvanlige Orden og Control: de Unges Sind er i Almindelighed for let til, at de altid skulde modstaae den deraf opstaaende Fristelse. Om det end derfor med Glæde og Taknemlighed skal siges, at navnlig blandt de ældre Disciple saare Mange have med Flid og Alvor, selv under ugunstige Forhold, røgtet deres Gjerning, saa have dog de uheldige Omstændigheder maattet sætte Alle noget tilbage; og paa en Deel af de yngre Disciple have de upaatvivlelig virket adspredende og slappende.

I Efterretningerne for forrige Skoleaar kunde jeg med Tilfredsstillelse berette, at Skolen havde beholdt sit Locale, med Undtagelse af Gymnastiksalen, i uforstyrret Besiddelse. Dette Held blev desværre ikke varigt. Allerede i Sommerferien var der Tale om at tage en Deel deraf til Brug for Contoiter o. d., da det fjendtlige Hovedkvarter forlagdes hertil: dette afværgeedes dog. Men da de fjendtlige Tropper hen ad Efteraaret mere og mere forlagdes fra Landet og concentreredes i Stæderne, hvorved Indkvarteringsbyrden her i Byen blev overmaade trykkende, kunde det ikke længere undgaaes, at Skolen maatte tage sin Deel deraf: den maatte endda være glad ved at beholde Noget af sit Locale. Den 7de Octbr. bleve de 6 Klasseværelser i Skolebygningens nederste Etage tilligemed Gymnastiksalen tagne i Beslag for at indrettes og bruges som Kaserne for 84 Mand af de preussiske Tropper. Det blev dog endnu muligt at tilveiebringe et Underviisningslocale for hver af Skolens 10 Klasser, idet Solemnitetsalen, Lærerværelset, det af Rector benyttede Biblioteksværelse, de to Værelser i Museumsbygningen og et Dværværelse indrettedes og benyttedes som Klasseværelser:

paa den Maade, om end i flere Henseender med ikke liden Besvær, kunde Underviisningen i det Hele gives regelmæssigen. Ved et midlertidigt Brædestillerum affæredes den nordre Ende af Corridoren ganske fra den øvrige Deel af samme, der toges i Besiddelse af Preusserne; Disciplene gik til og fra Skolen og Legepladsen igjennem Rectorboligens Port og den lille Dør, som fra samme førte ind i Skolebygningen, en just ikke synderlig bekvem Ve. Senere gjorde den preussiske Commandant endnu Fordring paa en Vagtstue i Bygningen og vilde dertil tage Lærerværelset, der nu benyttedes som Klasseværelse: dette afværgedes dog derved, at der i Rectorboligens Bagbygning i Hast indrettedes et Vagtlocale. Da det vilde være vanskeligt og tildeels umuligt at tilveiebringe en ordentlig Belysning i de midlertidige Klasseværelser, henlagdes Underviisningstiden om Eftermiddagen til Timerne 2—4, og fra d. 7de Novbr. indførtes samlet Skoletid (8—2, foruden Sang 3—4; om Gymnastikøvelser kunde der af Mangel paa Locale og Lærere ikke være Tale). — Dette vedvarede til d. 20de Novbr. Det er overflødig at sige, at Disciplenes Sammenstuvning i ubekvemme, fordetmeste forholdsviis smaa og adspaltede Localer medførte mange Ulemper, og at de fjendtlige Soldater ofte forstyrrede Underviisningen ved Støi eller Exercering paa Legepladsen, paa hvilken Skolen, forsaavidtsom den ikke ganske udelukkedes fra samme, ofte maatte færdes midt imellem Soldaterne. Omsider bleve vi d. 20de Novbr. frie for disse ubudne Gæster, hvorpaa de af Fjenden benyttede Localer bleve ryddede, reengjorte og udluftede (21de—25de Novbr.); den 26de—28de maatte der gives Frihed, for at Inventariet (af hvilket en Deel havde maattet hensættes paa en dertil velvillig indrømmet Plads i en Sidebygning af Domkirken) kunde indflyttes igjen og Alt bringes i den gamle Orden. Fra den 29de Novbr. vendte Alt tilbage til denne.

Men en endnu værre Standsning og Besværlighed forestod Skolen. Blandt Befolkningen i Byen, men hos ingen i

den Grad og i det Omfang, som iblandt Kathedralskolens Disciple, viste sig efter de fjendtlige Troppers Udmarsch en Dienstsyge, ved hvilken det for mange Disciple blev enten betænkeligt og vanskeligt eller ligefrem umuligt at læse eller især skrive, idetmindste ved Lys: en Deel af dem maatte efter Lægernes Forskrift ikke see i en Bog, men i det Høieste som Tilhørere følge med Underviisningen. Da Sygdommen stedse mere udbredte sig (i nogle Klasser var der tilfids kun 2—3 Disciple, som fuldstændigen toge Deel i Underviisningen*) og antog en mere smitsom Charakter, maatte Skolen efter Opfordring af Stiftsphysicus Dr. med. Weis d. 13de Decbr. standse sin Virksomhed (hvorved Halvaarsexamen, som just da skulde holdes, bortfaldt) og hjemsende Disciplene. For en Sikkerheds Skyld blev umiddelbart derefter hele Localet desinficeret ved Kalkning, Maling, Reengjøring og Udluftning. Efter Juleferien begyndte Underviisningen igjen d. 9de Januar paa sædvanlig Maade. Da Dienstsygen, der aabenbart fik sin Næring af den Indvirkning, som Disciplenes Samværen i længere Tid i Klasseværelserne havde paa Luften der, atter viste sig, henlagde man først Eftermiddagstimerne til Timerne 2—4 (eller fordeltmeste 3½), for at kunne udbære kunstig Belysning; derpaa blev efter Raad af Stiftsphysicus (som hver eller hver 2den Uge her paa Skolen undersøgte samtlige Disciple) Underviisningen indskrænket til 4 Timer daglig (8—12 foruden ½ Time til Sang). Formindskelsen af Timeantallet fordeeltes i det Hele lige paa Fagene, dog med noget Hensyn til disses Beskaffenhed og sædvanlige Timeantal, og saaledes, at næsten alle Skrive- og Tegnetimerne bortfaldt, fordi en stor Mængde Disciple dog ikke kunde tage Deel i disse. Ligeledes bleve alle skriftlige Udarbejdelser (Stile

*) Jeg tør ikke ganske benegte, at Enkelte kunne have givet mere, end fornødent var, efter for denne Dienstvaghed, hvis Grad og Intensitet vistnok var overmaade forskjellig; men det var umuligt at controlere dette, endog for Lægerne, og med Mange har det neppe været Tilfældet. I VII Kl. var der ikke en Eneste, som ganske opgav at læse, de fleste bestrebe hele Tiden deres Arbejde.

Opgaver, Tableregning) suspenderede eller indskrænkede betydeligen. Ved denne Forkortelse af Underviisningstiden og Indskrænkning af Arbejdet, ved den efterhaanden indtrædende lysere Tid og ved overmaade stærk Udluftning af Klasseværelserne imellem hver Time opnåedes efterhaanden en bedre Tilstand, og fra den 8de Marts kunde det fulde Timeantal atter blive gjældende. Imidlertid er der endnu nogle Disciple, som ikke maae skrive og tegne, og mange ere komne meer eller mindre tilbage. Det vil nu blive Skolens Opgave, paa forskjellig Maade at stræbe derhen, at Følgerne af disse Ulemper skulle blive saa lidet følelige og ramme saa faa som muligt.

C. Udsigt over det i Skoleaaret Læste.

Dansk.

I Kl. Funchs, Roginds og Warburgs Læsebog er benyttet til Dplæsning, Analyse og Gjenfortælling; 8 af Digtene bag i Bogen ere lærte udenad. Det Væsentlige af Grammatiken er mundtlig gennemgaaet. Ugentlig 2 Dictatstile. — II Kl. Samme Læsebog som i foregaaende Klasse. Bojesens Grammatik, hvoraf det Vigtigste er lært. Af Boisens „Nye og gamle Viser“ ere 8 lærte udenad. 2 Stile ugentlig, afvejlende Dictat, Oversættelse fra Tydsk og Gjengivelse af lette Fortællinger.

A. Studerende Klasser. III Kl. Funchs Læsebog for Mellemkl. er benyttet til Dplæsning og Analyse. Af Boisens „Nye og gamle Viser“ ere nogle Digte lærte udenad. Bojesens Sproglaere er læst og repeteret. Stilene (1 ugentlig), deels skrevne paa Skolen deels hjemme, have bestaaet i Oversættelse (fra Tydsk eller Fransk), Gjenfortælling og selvopfundne Smaahistorier over opgitne Emner. — IV Kl. Samme profaistte Læsebog som i foregaaende og følgende Klasse; den er bleven brugt til Dplæsning, til Indøvelse af Orddannelseslæren o. s. v. Af Holsts større poetiske Læsebog, der ogsaa bruges i følgende Kl., ere adskillige Digte lærte udenad, og til dem er

der knyttet Bemærkninger om vedkommende Digters Hovedværker og Liv. Nordisk Mythologie efter Arngæns Lærebog. Aladdin, „Landet fundet og forjundet“ og Tomsøvingesaga ere forelæste. To Hjemmestile, især af fortællende Indhold, og to Stile paa Skolen (Oversættelser) ere skrevne maanedlig. — V Kl. Det skriftlige Arbejde har været fordeelt ligesom i IV Kl. imellem Hjemmet og Skolen. Stilene have deels været af beskrivende Indhold, deels Oversættelser. Digte ere lærte udenad, og Digterværker af Dehlenschläger o. A. ere forelæste tilligemed en Saga. Saavel her som i næste Klasse ere Disciplene jævnlig bleve øvede i Oplæsning. — VI Kl. Af Flors Haandbog i den danske Litteraturhistorie, der er bleven benyttet til Oplæsning, have Disciplene tilegnet sig Biographierne. De have oplæst og oversat de svenske Stykker og gennemlæst Sprogprøverne af Islandsk og ældre Dansk. To Stile om Maaneden af beskrivende eller lettere raisonnerende Indhold. Til Oplæsningen af Dehlenschlägers og andre Digters Værker er føiet en Charakteristik af de forskjellige Digtarter. — VII Kl. Den danske Litteraturhistorie er gennemgaaet fra Dehlenschläger til den nyeste Tid; efter en forudstiftet Oversigt over den nordiske Oldtidslitteratur er der blevet dvælet ved Kjempeviserne og Reformationstiden. Fremstillingen har bestandig sluttet sig til Værker, som enten vare Disciplene bekendte fra tidligere Klasser, eller som ere bleve oplæste i nærværende. Af Hamme-richs svenske Læsebog er omtrent læst en Trediedeel. Afhandlingerne af Heiberg o. A. ere gennemgaaede som Mønster paa profaist Fremstilling. 2 Stile maanedlig.

B. Realklasser. III Realkl. Funchs Læsebog for Mellemkl. er benyttet til Oplæsning og Analyse. Af Bojsens „Nye og gamle Viser“ ere nogle Digte lærte udenad. Bojsens Sproglære læst og repeteret. Stilene (1 ugentlig), der deels ere skrevne hjemme, deels paa Skolen, have bestaaet i Oversættelse og Gjenfortælling; af og til ogsaa Dictatstile. — IV Realkl. Funchs Læsebog for Mellemklasserne. Holsts større

poetiske Læsebog; Fremgangsmaaden som i IV stud Kl. Ligesom i den følgende Kl. ere Stilene (4 om Maanedene) bleve skrevne deels hjemme, deels paa Skolen. Nordisk Mythologie efter Krenzens Lærebog. — V Realkl. Læreren har stræbt at gjøre Disciplene bekendte med de vigtigste Værker og Forfattere i den poetiske Litteratur. Der er givet en Oversigt over den græske Mythologie (efter Brohm). Iøvrigt som i V studerende Kl.

Lydsk.

I Kl. Nungs Læsebog for de lavere Kl. S. 3—18 og 34—71. Efter Nungs og Funchs Bøiningslære: Artiklerne, Substantivernes Declination, Adjectiverne, Pronominerne, Talordene, Hjælpeverberne, den regelmæssige Conjugation samt Præpositionerne. Skriftlige Øvelser. — II Kl. Samme Læsebog S. 93—129 og 169—82. Af Bøiningslæren det Væsentligste lært og repeteret. Jürs' og Nungs Materialier ere benyttede til mundtlige og skriftlige Øvelser.

A. Studerende Klasser. III Kl. Af Hjorts Læsebog er læst S. 21—70. Efter Nungs og Funchs Bøiningslære ere de vigtigste Afsnit læste eller repeterede. Hovedreglerne af Ordføiningslæren ere mundtlig gennemgaaede og indøvede deels under Læsningen, deels ved Oversættelse af følgende Stykker af Jürs og Nungs Materialier: Nr. 30—42 og 69—73. — IV Kl. Af Hjorts Læsebog er læst S. 78—87, 90—97, 99—101, 113—127 og 134—145. Bøiningslæren er repeteret, de vigtigste Regler af Ordføiningslæren gennemgaaede mundtlig og indøvede under Læsningen. — V Kl. Af Hjorts Læsebog er læst S. 146—173 og 195—220; af Jürs og Nungs Deutsche Dichter S. 4—6, 7—8, 16—19, 20—24, 37—39, 45—46 og 68. Bøiningslæren repeteret, alle vigtigere Regler af Ordføiningslæren gennemgaaede mundtlig og indøvede under Læsningen. I Begyndelsen af Skoleaaret blev der i Reglen skrevet en Stiil om Ugen; men disse Øvelser bortfaldt, da Diensygen udbrød. — VI Kl. Af Hjorts Læsebog

er læst S. 329—336, 391—401, 548—564, 564—586, 586—599, af Jürs og Nungs Deutsche Dichter endeel Digte, navnlig af Schiller og Goethe, samt Schillers Wilhelm Tell. Reiningelæren repeteret, Ordfoiningelæren gennemgaaet efter Fr. Nungs Syntax. I Begyndelsen af Skoleaaret blev der i Reglen skrevet en Stiil om Ugen; men disse Øvelser bortfaldt, da Diensygen udbred. Til Hjemmelæsning have Disciplene faaet forskjellige Bærker udleverede fra Skolens Bibliotek; men denne Læsning har iaar ikke kunnet faae synderligt Omfang paa Grund af Diensygen.

B. Realklasser. III Realkl. Af Jürs og Nungs Læsebog for Mellemklasserne og de høiere Klasser er læst: S. 1—17, 111—117 og 131—160. Af Jürs og Nungs Materialier er gennemgaaet: Nr. 30—40, 64 og 66. Det Vigtigste af Reiningelæren er læst eller repeteret. — IV Realkl. Af samme Læsebog er læst: S. 28—67, 99—109 og 159—176. Af Reiningelæren ere alle vigtigere Afsnit læste eller repeterede; af Ordfoiningelæren ere de vigtigste Regler gennemgaaede mundtlig og indøvede under Læsningen og ved mundtlig Oversættelse af nogle Sider af Lorenzens Stiløvelser. Paa Grund af Diensygen er der kun skrevet et Par Stile. — V Realkl. Af samme Læsebog: S. 125—131, 270—310, 364—368 og 371—383. Reiningelæren fuldstændig efter Nung, det Vigtigste af Ordfoiningelæren efter Nungs Syntax. Af Stile er der paa Grund af Diensygen i Alt kun skrevet 28.

Til Afgangsexamen opgiver Klassens ældre Afdeling: Jürs og Nungs Læsebog S. 1—15, 28—67, 89—176, 183—199, 270—339, 348—360, 371—382; af Schillers Wallenstein: Wallensteins Lager og af Die Piccolomini 1ste Act samt 2den Act 1ste—6te Scene.

Fransl.

II Kl. Borrings Manuel S. 6—41. Vns Læsebog S. 1—56, dog ikke alle de danske Exempler. Efter Jagers-

levs Grammatik Pronominerne, Talordene og de regelmæssige Verber.

A. Studerende Klasser. III Kl. Borrings Manuel S. 81—99, 109—149. Ubn S. 75—90. Efter Ingerslevs Grammatik de regelmæssige og de uregelmæssige Verber. — IV Kl. Ingerslevs Læsebog S. 1—51. Ingerslevs Materialier S. 15—31 med tilsvarende Grammatik. — V Kl. Ingerslevs Læsebog S. 94—132, 138—148, 202—225, 259—289 Ingerslevs Grammatik S. 73—84, 92—99, og af Ingerslevs Materialier nogle Exempler af de tilsvarende Stykker. Tildeels paa egen Haand har Klassen læst Jean Francois af Souvestre. — VI Kl. Ingerslevs Læsebog S. 77—91, 294—314, 316—328, 331—339, 341—350, 353—381, 405—437, 432—447. Af Ingerslevs Grammatik Formlæren og det Vigtigste af Syntaren, i Forbindelse med tilsvarende Exempler af Ingerslevs Materialier. Paa egen Haand har Kl. læst 4 Fortællinger af Souvestre.

B. Realklasser. III Realkl. Borrings Manuel S. 81—93, 109—157. Ubn's Læsebog S. 75—87. Efter Ingerslevs Grammatik de regelmæssige og de uregelmæssige Verber. — IV Realkl. Ingerslevs Læsebog S. 1—77. Af Ingerslevs Materialier S. 22—35. Efter Ingerslevs Grammatik de regelmæssige og de uregelmæssige Verber. — V Realkl. Hele Klassen har læst af Ingerslevs Læsebog S. 103—162; A. (den ældre Afdeling) desuden, saaledes at der (hurtigen) examineredes i Lectien i Begyndelsen af hver Time, S. 259—289. I før i Slutningen af Skoleaaret er læst Noget extemporalt (S. 41—62). Af Grammatiken er læst Syntaren fra Tidernes Brug indtil Slutningen, og Formlæren er repeteret (tildeels, under Dagens, ved Examination og Gjentagelse i Timerne); det Læste er indøvet ved det Tilsvarende i Ingerslevs Materialier. Ubn's Læsebog, 2det Cursus, er brugt til extemporal Oversættelse fra Dansk til Fransk (formedelst Dien-

sygen blev der ikke Tid til at anstille disse Øvelser i det paa-tænkte Omfang).

Engelsk.

III Realkl. Listovs Læsebog 1ste Afdel. S. 1—35; Listovs Elementarbog S. 1—29. — IV Realkl. Listovs Læsebog 1ste Afd. S. 32—52; Gullivers Travels S. II—54. Listovs Elementarbog S. 23—45. Lasens Opgaver S. 1—16. Af og til Dictatstille. — V Realkl. Listov: Stories and Sketches S. 64—73, 129—141; Maryat: The Settlers S. 1—150. Lasens Opgaver benyttede mundtlig og skriftlig; 1 Stiil om Ugen. Mariboers Formlære.

Klassens øverste Afdeling opgiver til Afgangsexamen: Maryat: The Settlers S. 1—150; Listov: Stories and Sketches S. 3—12, 25—40, 64—73, 78—88, 129—141.

Latin.

III Kl. Borgens Læsebog: Det Meste af §§ 1—20, desuden af Fablerne Nr. 9—25 og 48—54 samt Narration-*culae* Nr. 14—43. Af Madvig's Grammatik er det Vigtigste af Formlæren læst og repeteret; af Ordfoiningslæren ere de vigtigste Regler mundtlig meddeelte. Trojels Materialier ere benyttede til mundtlige og skriftlige Øvelser paa Skolen. — IV Kl. Borgens Læsebog 5te Afsnit fra 44de Fabel; Jul. Cæsar Bell. Gall. 2den Bog; Phædrus (Møllers og Thom-sens Udvalg) Fab. 31—48. Af Madvig's latinske Sproglære, 4de Udgave, er det Vigtigste af Formlæren repeteret med en-deel Udvidelser; af Ordfoiningslæren er læst og repeteret det Meste af første Afsnit og af andet Afsnit § 289—95, 313, 327—31, 349—52, 365—67, 372—74 med Forbigaaelse af de fleste Anmærkninger. Ugentlig ere i Reglen to Stiile skrevne. Hertil benyttedes især Trojels Materialier, som ogsaa ere brugte til mundtlig Oversættelse paa Latin. — V Kl. Cæsar De bello Gallico 2den og 3die Bog; Ciceros to første Taler mod Catilina; Ovids Metamorph. efter Blochs Udvalg: Verdensaldrene, Deucalion, Io (henved 400 Vers). Af Mad-

vigs latinske Sproglære er Formlæren samt første Afsnit af Ordfoiningslæren repeteret; desuden er 2det Afsnit af Ordfoiningslæren læst i Sammenhæng, med Forbigaaelse af enkelte Regler og mange Anmærkninger. Der er ugentlig skrevet 1—2 Stile; en Gang om Maanedn ere to sammenhængende Timer benyttede til at skrive en Stil paa Skolen; 1 Time ugentlig er anvendt til mundtlig Stil. Til Stiiløvelserne ere Trojels og Ingerslevs Materialier benyttede. — VI Kl. Ciceros Taler mod Catilina, 1ste og 2den; Virgils Æneide 1ste Bog, Sallusts Jugurtha Cap. 1—60. Af Madvigs Sproglære er Formlæren og Ordfoiningslæren indtil 2det Afsnit Cap. 7 repeteret. Ingerslevs Materialier benyttede mundtlig og skriftlig; 2 Stile om Ugen skrevne deels hjemme, deels paa Skolen. — VII Kl. Statariff er læst: Livius 21de og 22de Bog, Cicero De oratore 1ste Bog; Horats's Ode i Udvalg (I, 2, 10, 22, 27; II, 3, 6, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20; III, 1, 2, 3, 4, 5, 12, 18, 27; IV, 2, 6; Carm. secul.) samt hans Breve. Desuden har A i en Time ugentligen (i hvilken B beskæftigedes med latinsk Stil) repeteret det tidligere Læste, som opgives til Afgangsexamen. Til cursorisk og extemporal Læsning er der iaar formedelst de mange Standsninger og Forhindringer blevet liden Tid tilovers. Dog er læst cursorisk hjemme i Flemmers Udvalg af Sølvalderens Skribenter, Plinius's Breve og Seneca De provid., extemporalt i samme Bog Noget af Suetonius. Der er skrevet 2 Stile eller Versioner ugentlig (i 2 Maanedn maatte vi formedelst Diensthygen indskrænke os til mundtlig Stil). Tregders Litteraturhistorie er læst med Forbigaaelse af Endeel.

Til Afgangsexamen opgiver Klasse's øverste Afdeling: Livius: 2den, 21de og 22de Bog; Tacitus Annal. 2den Bog; Cicero: Talerne mod Catilina og for C. Roscius; Dispp. Tusc. 1ste og 2den Bog, De oratore 1ste Bog; Virgil Æneid. 1ste, 3die og 6te Bog; Horats's Odeerne (i det ovenfor angivne Udvalg) og Brevene.

Græsk.

IV Kl. Af Bergs Formlære er læst og repeteret det Vigtigste af Lydlæren og Bøiningslæren. Grammatiken er indøvet ved Læsning af Bergs Lærebog, 1ste Afdeling, 3die Udgave, forfra til S. 43, med Forbigaaelse af endeel Exempler. — V Kl. Af Bergs Lærebog, 2det Mars Kursus, er læst og repeteret 5te Afsnit til 7de Stykke, af Xenophons Anabasis 4de Bog. Til Examen opgives iaar kun det af Xenophon Læste. Af Bergs Formlære er læst og repeteret Lydlæren og Bøiningslæren med Forbigaaelse af Udskilligt. Endeel syntaktiske Regler ere meddeelte mundtlig under Læsningen. — VI Kl. Xenophons Anabasis 3die Bog; Homers Odysse. 6te og 7de Bog; Herodot 6te Bog, Cap. 1—22. Bergs Formlære repeteret. Til Examen opgives iaar kun det af Homer og Herodot Læste. — VII Kl. Statavist er læst: Herodot 9de Bog; Xenophon Memor. Socr. 1ste Bog; Homer: Iliaden 3die og 6te Bog. Kursorist er læst Endeel af Tregders Anthologie samtidig med Læsningen af samme Forfatters Litteraturhistorie. Af Tregders Mythologie er gennemgaaet det Vigtigste. — Til Afgangsexamen opgiver Klaseens øverste Afdeling: Herodot 8de og 9de Bog; Plato: Apologien og Krito; Xenophon Memor. Socr 1ste Bog; Homer: Iliadens 3die, 6te og 12te Bog, Odysseens 4de, 6te og 12te Bog.

Hebraisk.

VII Kl B. Cap. 1—VII af Genesis. Whittes Grammatik indtil Cutturaverberne. A. 40 Capitler af Genesis; Whittes Grammatik.

Religion.

I Kl. Hele Balslevs Bibelhistorie. Luthers Katechismus: de 10 Bud og Fadervor. 16 Psalmer. — II Kl. Nisens's Bibelhistorie S. 1—47. Balslevs Lærebog § 1—64. 6 Psalmer.

A. Studerende Klasse. III Kl. Nisens's Bibelhistorie S. 61—114. Balslevs Lærebog § 55—94. Bibel-

læsning: Lucas Evangelium. 7 Psalmer. — IV Kl. S. C. Müllers Bibelhistorie S. 167—210. Hele Balslevs Lærebog. Bibellæsning: Apostlernes Gjerninger Cap. 1—20. 7 Psalmer. — V Kl. Müllers Bibelhistorie S. 245—342. Kurz's Lærebog S. 1—93. Bibellæsning: Marci Evangelium. — VI Kl. Hele Müllers Bibelhistorie. Kurz's Lærebog S. 78—171. Bibellæsning: adskillige Psalmer, større Partier af Propheeterne og af de paulinske Breve. — VII Kl. A. Lisco Den christelig-apostoliske Troesbekjendelse, hele Bogen; Matthæi Evangelium i Grundsproget. B. Kurz's Lærebog S. 171 til Enden. Marci Evangelium i Grundsproget, forfra til Cap. 14. Ved given Leilighed har Læreren meddeelt Skildringer af betydningsfulde Begivenheder og Personligheder af Kirkehistorien.

B. Realklasser. III Realkl. Asens's Bibelhistorie S. 61—109. Balslevs Lærebog § 55—94. Bibellæsning: Lucas Evangelium 7 Psalmer. — IV Realkl. Müllers Bibelhistorie S. 167—291. Hele Balslevs Lærebog. Bibellæsning: Apostlernes Gjerninger. 6 Psalmer.

Historie.

I Kl. Ingerslevs fragm. Historie: Oldtiden 3: S. 1—85. — II Kl. Samme Lærebog: Middelalderen og den nyere Tid, med Undtagelse af Nr. 36, 37, 38 (dog er der kun repeteret til den franske Revolution 1789).

A. Studerende Klasser. III Kl. Kofods Udtog: Oldtidens Historie til det romerske Keiserdømme (dog er der kun repeteret til 1ste puniske Krig). — IV Kl. Samme Lærebog: Den romerske Keisertid samt Nordens Historie (kun repeteret til Aar 1720). — V Kl. Samme Lærebog: Frankrig, England, Spanien og Portugal, Tydskland, Nederlandene, Schweiz, Italien, Alt til Aaret 1560. Desuden læst, men ikke repeteret, Ungarn, Polen, Preussen, det græske Keiserdømme og Arabernes Historie indtil samme Tidspunkt. — VI Kl. Samme Lærebog: Frankrig, England, Spanien, Portugal og Italien fra Aaret 1789; desuden Tydskland, Nederlandene, Schweiz,

Ungarn, Polen, Preussen, det græske Keiserdømme og Arabernes Historie. — VII Kl. B. Samme Lærebog: Den nyere Historie med Undtagelse af Norden. A. Oldtidens Historie efter Bohns, den nyere Historie efter Kosfods, Fædrelandets Historie efter Fabricius's Lærebog.

B. Realklasser III Realkl. Kosfods fragm. Hist.: Oldtiden. Allens Danmarks Historie: Nogle Stykker af Indledningen samt første Tidsrum's 1ste Afsnit. — IV Realkl. Kosfods fragm. Historie indtil Napoleon. Allen: Andet og tredje Tidsrum samt af fjerde Tidsrum indtil Christian den Femte, med Forbigaaelse af nogle Stykker. — V Realkl. B. Kosfod: Den nyere Historie indtil 1815. Allen: Første og andet Tidsrum; fjerde Tidsrum er læst, men ikke repeteret. A. Hele Kosfods fragm. Historie og hele Allens Danmarks Historie.

Geographie.

I Kl. Kosfods Geographie for Begyndere: Europa indtil Østerrig. — II Kl. Samme Lærebog: Den almindelige Indledning samt fra Østerrig til Bogens Slutning.

A. Studerende Klasser. III Kl. Erslevs „De tre nordiske Niger“ (store Stykker ere oversprungne) og desuden Rusland og Preussen efter Belschow. — IV Kl. Tydskland, Holland, Belgien, Frankrig, Schweiz, de britiske Der, Spanien, Portugal, Italien og Østerrig efter Belschow. — V Kl. Tyrkiet, Grækenland og de fremmede Verdensdele efter Belschow. — VI Kl. Repetition af hele Geographien.

B. Realklasser. III Realkl. Nimestads mindre Lærebog: Af Indledningen S. 1--7, 10--11 og 13--15. Fremdeles Nord-, Ost- og Besteuropa. — IV Realkl. Samme Lærebog: Sydeuropa, Mellemuropa og Asien. Fremdeles de til Sydeuropa og til Asien hørende Stykker om Have, Halvøer og Der. — V Realkl. B. Samme Lærebog: Hele Indledningen S. 1--46, Amerika og Australien. Desuden Danmark efter Belschows Lærebog. A. Hele Belschows Lærebog.

Naturhistorie.

I Kl. Af Krøyers mindre Lærebog er læst Astronomien; desuden er der givet en Oversigt over de vigtigste Dyr og Planter. — II Kl. Lützens Begyndelsesgrunde fra Aberne til Klattrefuglene.

A. Studerende Klasser III Kl. Samme Lærebog fra Klattrefuglene til de lavere Dyr. — IV Kl. Samme Lærebog: De lavere Dyr. — V Kl. Speciel Botanik efter Petit. — VI Kl. Repetition af hele Botaniken og Zoologien.

B. Realklasser III Realkl. Lützens Begyndelsesgrunde fra Klattrefuglene til de lavere Dyr. — IV Realkl. Samme Lærebog: De lavere Dyr. — V Realkl. B. Speciel Botanik efter Petit. A. Repetition af hele Botaniken og Zoologien.

Naturlære.

A. Studerende Klasser. VII Kl. B. Ørstedes Naturlære indtil sammensat Bevægelse. Magnetisme og Elektricitet efter Petersens Lærebog. A. Ørstedes Naturlære fra almindelig Bevægelse; Magnetisme og Elektricitet efter Petersens Lærebog. Astronomien efter Mundts Ledetraad. Det forbyr Læse repeteret.

B. Realklasser. V Realkl. Silfverbergs mekaniske Physik. Øverste Afdeling har repeteret det forbyr Læse.

Regning, Arithmetik og Geometrie.

I Kl. De fire Regningsarter med Brøk. — II Kl. Reguladetri.

A. Studerende Klasser. III Kl. Steens elementaire Arithmetik indtil Brøk. Regning: Procentregning. — IV Kl. Steens elementaire Arithmetik fra Division af en Sum indtil Omfanget. Mundts Geometrie indtil „Andre Polygoner“. — V Kl. Steens elementaire Algebra: Potens og Rod indtil 30. Mundts Geometrie fra Cirklen indtil III. Den retvinklede Trekant. Opgaver hjemme hver anden Uge. — VI Kl. Steens elementaire Algebra fra Logarithmer indtil Differensrækker og

Quotientrækker. Mundts Geometrie fra Chorders Beregning indtil Lighedannethed. Opgaver hjemme hver anden Uge. — VII Kl. Øverste Afdeling: Mundts Stereometrie, første Til- læg. Repeteret Arithmetiken, Plangeometrien, Stereometrien og Trigonometrien. Nederste Afdeling: Ramus's Trigonometrie. Mundts Stereometrie indtil Lighedannethed. Hele Klassen Opgaver hjemme 1 Gang om Ugen.

B. Realklasser. III Realkl. Steens elementaire Arithmetik indtil Division. Regning: Procentregning. Mundts Geometrie indtil Cirklen. Geometrisk Tegning. — V Realkl. Steens elementaire Arithmetik fra Division til Enden. Mundts Geometrie fra Cirklen til den retvinklede Trekant. Procent- og Renteregning. Geometrisk Tegning. — V Realkl. Projections- tegning. Regning. Øverste Afdeling: Steens elementaire Algebra fra Logarithmer indtil Enden; repeteret det forhen Læste. Mundts Geometrie repeteret. Opgaver. Nederste Afdeling: Steens elemen- taire Algebra indtil Logarithmer. Mundts Geometrie (sidste Udgave) fra den retvinklede Trekant til Lighedannethed. Opgaver deels paa Skolen, deels hjemme.

V. Skolens Bibliothek og videnskabelige Samlinger.

Bibliotheket har i Løbet af indeværende Skoleaar mod- taget den Tilbæret, som nedenstaaende Fortegnelse udbiser (for- uden Fortsættelser af Tidsskrifter o. s. v.).

I. Mathematisk og Naturvidenskab.

- Bergsee, V., Philicthys xiphix stip. Havn., 1864. C. d. 207.
 Lorenz, L., Elementair Arithmetik. Kbh., 1864. C. a. 171.
 —, Elementair Algebra. Kbh., 1864. C. a. 173.
 Schjødt, C. A., Lærebog i Projectionsberegning for Begyndere (efter Schlämilch). Kbh., 1864. C. a. 172.
 Selmer, Th., Den elektriske Telegraf. C. c. 259.
 Smith, S., Trigonometri. Kbh., 1865. C. c. 260.
 Steen, A., Grundtræk af Sandsynlighedsberegningen. Kbh., 1864. C. a. 170.

II. Historie og Geographie m. m.

- Atten, C. F., De nordste Rigers Historie (1497—1536). 1. Bd. Kbh., 1864. C. b. 355.
- Aukjer, S., Bemærkninger og Berigtigelser i Anledning af Rigsraadets Udvalgsbetænkning over de fra Krigsministeriet modtagne Oplysninger. Kbh., 1864. C. b. 356.
- Bille, Steen, Min Reise til China 1864. Kbh., 1865. C. o. 219.
- Geoffroy, Stockholm og Versailles eller Sverigs anarkiske Tilstand i Midten af det forrige Aarhundrede. Et Uddrag af Geoffroys „Gustave III et la cour de France“. Kbh., 1865. C. c. 28.
- Hansen, M. Mork-, Slesvigsk Tilstande og Stemninger under den tydske Besættelse 1864. Kbh., 1865. C. b. 358.
- Holm, E., Geistlighedens Optraeden ligeoverfor Staten fra Slutningen af Constantin den Stores Regjering indtil det vestromerske Riges Fald. Kbh., 1864. C. a. 488.
- Hovgaard, D. A., Gotfred, Underkonge i Jylland, med Karl den Store, romersk Keiser. Aarhus, 1863. C. b. 354.
- Konigsfeldt, J. F. P., Dagbog over Begivenhederne siden Thronstiftet den 15de Novbr. 1863. 1. H. Kbh., 1864. C. b. 357.
- Löffler, E., Lærebog i den physiske Geographie i Forbindelse med en Oversigt over Jordens ethnographiske Forhold. Kbh. 1864. C. n. 277.
- Manicus, Den dansk-tydske Strid. Bidrag til en Charakteristik af de mod Danmark rettede tydske Partibevægelser. Kbh., 1864. C. b. 353.
- Müller, H. J., Havets physiske Geographie og Meteorologi i Uddrag efter Maury. Christiania, 1864. C. n. 276.
- Niehl, W. N., Det borgerlige Samfund, overs. af J. Michaelsen. Kbh., 1864. C. q. 24.

III. Philologie og Sprogvidenskab.

- Buchholz, E., Anthologie aus den Lyrikern der Griechen. 1. Bd. Leipz., 1864. H. 199.
- Diez, Fr., Grammatik der romanischen Sprachen. 1—3 Th. Bonn, 1856. C. 253—55.
- Ettmüllerus, L., Lexicon Anglosaxonicum cum synopsi grammatica. Quaed. et Lips., 1851. C. 249.
- Grein, C. W. M., Bibliothek der angelsächsischen Poesie. 1. Bd. Göttingen, 1857. C. 248.
- Knudsen, R., Er Norss det Samme som Dansk? Kristiania 1862. C. 256.
- Larsen, A., Evenst Ordbog for Danske og Norske. Kbh., 1865. C. 247.
- Mähner, E., Englische Grammatik. 1. Th., 2. Th. 1 H. C. 250—51.

Pingel, J. V., De gigantibus fabularum Græcarum disputatio. Haunia, 1864. G. 138.

Strathmann, F. H., Beiträge zu einem Wörterbuch der engl. Sprache. Bielefeld, 1860. C. 258.

Loepfer, J., praktisk Lærebog i det tydske Sprog tilligemed en kortfattet tydsk Grammatik. Kbh., 1860. C. 257.

IV.

a) Pædagogik og Skolevæsen.

Martensen, H., Den lærde Skole. Kbh., 1864. C. 385.

Næsing, J. L., De lærde Skolers Underviisningsplan og de levende Sprogs Stilling i samme. Kbh., 1864. C. 384.

Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet har som sædvanlig tilsendt Skolen Programmer fra Universitetet, fra de danske Skoler for 1864 samt fra de norske for 1863 og de svenske for 1863 og 1864, af hvilke følgende indeholde Afhandlinger:

1. Indbydelseskriftet til Festen i Anledning af Kongens Fødselsdag 1864 (J. N. Madsvig, Befalingsmændene og Jorfremmelsesvilkårene i den romerske Hær, betragtede i deres Sammenhæng med Standsforholdene hos Romerne i det Hele. Kbh., 1864). — Indbydelseskriftet til Universitetets Reformationssfest 1863 (F. L. J. Gram, om Vgtepakter efter dansk Ret. Kbh., 1863).

2. Aarhus (Ed. Erslev, Prøver af en almindelig Geographie til Skolebrug). Aalborg (H. Smith, Araberne i Europa). Frederiksborg (Nekrolog over H. M. Flemmer). Herlufsholm (C. Lilstov, Et Stilleproven i det fremmede Sprog nødvendig ved Afgangs-examen?). Kjøbenhavn (D. Kjær, Maal, Middel, Begrænsning; M. Hammerich, Danmarks og Norges Litteratur, i kort Overblik). Nykjøbing (F. Th. Nielsen, Nygræs Formlære). Odense (Bidrag til Skolens Historie. 7. Hefte). Randers (L. J. Møller, Et Par Ord om den første Underviisning i Latin og de levende Sprog). Roskilde (Broager, Nogle Cirkelen og Anglen vedkommende Læresætninger). Slagelse (K. H. Schou, Nogle Sætninger om Proportioner). Sorø (B. Heise, Om Opfatningen af Høifangen).

3. Arendal (Edw. Witttrup, Om det Engelske Slang og Cant). Christiania (J. Løkke, Bidrag til Bestemmelsen af Modus i de afhængige Udsagnsætninger og Spørgesætninger i Tydsk). Christianssand (P. A. Clausen, Cubikrøddragning og Løsning af cubiske Ligninger). Thronhjelm (J. Weise, Bemærkninger om Underviisningen i norsk Stil i de lærde Skolers højere Klasser).

4. *Christianstad* (Sydow, Feodalismens olika skaplynne i Frankrike och England; S. G. Cavallin, Rese-Berättelse. *Falun* (P. J. Sundstén, Reseberättelse). *Gefle* (C. F. Wiberg, Reseberättelse). *Helsingborg* (A. Hammar, Några pädagogiske åsigtter).

Hernesand (A. F. Wimmercranz, Reseberättelse). *Hudiksvall* (Engström, Om hela factorer i hela tal; J. A. Wiström, Naturhistoriska anteckningar under vandringar i Hudiksvalls-trakten samt en del af Ljusnedalen inom Helsingland). *Jönköping* (C. J. Montelin, Om Skottlands läroverk, en Reseberättelse). *Kalmar* (Sjöbring, Reseberättelse). *Linköping* (C. Widmark, Reseberättelse). *Luleå* (P. F. Widmark Ovidii Nasonis epistola XVIII heroidum: Leander Heronimetrisk öfversatt). *Lund* (A. Z. Collin, Recherches sur les diphthongues françaises). *Malmo* (W. Klein, Om ritkonsten såsom allmänt bildningsmedel). *Stockholm* (A. Falk, Några ord om de gamla Språkens ställning i Nya Elementarskolan; J. G. Köhler, Några ord om undervisningen i teckning; L. A. Aulin, Homeriska exkurser; G. R. Rabe, Om bildning såsom skoleundervisningens uppgift). *Umeå* (C. J. Dahlbäck, Om togikens studium ved elementärläroverk jemte granskning af några hit hörande läroböcker). *Upsala* (M. Floderus Reseberättelse). *Wisby* (C. Cramer, Reseberättelse). *Örebro* (J. C. Schönberg, Hist. afhandl. om Johan III såsom liturgisk reformator). *Östersund* (A. Selberg, Forteckning öfver Östersunds elementarskolas mynt og medaljer).

b) Sjæne Videnskaber og Konster.

Hyllén-Cavallius, G. A., og Stephens, G., svenska folksagor og äfventyr. 1. Dl. Stockholm, 1844. C. 508.
Lübke, W., Geschichte der Plastik. Leipz., 1863. C. 517.
Shakespeare's Werke, herausg. u. erkl. v. Deltus. I—VII Bb. Elberfeld 1864. C. 510—16.
Strunk, M., Samlinger til en beskrivende Catalog over Portraiter af Danste, Norske og Holstenere. 1—3. Kbh. 1864. C. 509.

c) Philosophie.

Guizot, Om den christelige Religions Væsen. Dversf. af Gjerfing. Kbh., 1865. C. 164.
Heegaard, P. S. B., To Afhandlinger om det filosof. Studium ved Kjøbenhavns Universitet. Kbh., 1865.

d) Theologie.

Bilroth, Commentar til Pauli 1. Brev til Korinthierne. Dversf. af Bothe. Kbh., 1840. C. a. 231.
Dansk Kirketidende. Udg. af N. Lindberg. 1863.
Evangelisk Ugeskrift. Udgivet af F. J. Stockholm.
Hahn, A., novum testamentum græce. Lips., 1861. C. a. 341.
Hermanfen, Propheten Esaias, oversf. Kbh., 1865. C. a. 340.
Hilig, Fr., Commentar over de smaae Propheete. Dversf. af C. Møller. C. a. 338.

- Pücke, F., Commentar til Evangelisten Johannes' Breve, samt Flatts Commentar til Pauli Brev til Philemon. Overs. af Bothe. *Rbh.*, 1834. C. a. 334.
- Monrad, D. G., Propheten Esaias, overs. C. a. 339.
- Olschhausen, H., Commentar til det andet Korinthierbrev. Overs. af W. J. J. Bothe. *Rbh.*, 1844. C. a. 232.
- , Brevet til Romerne, fortolket. Overs. af Bothe. *Rbh.*, 1843. C. a. 333.
- , Commentar til Brevet til Thesalonicenserne. Overs. af Bothe. *Rbh.*, 1844. C. a. 335.
- Tholuck, A., Brevet til Hebræerne. Overs. af Bothe. *Rbh.*, 1843. C. a. 336.
- Tuch, F., Commentar over Genesis. Overs. af E. Møller. *Rbh.*, 1841. C. a. 337.
- Ugeblad for den danske Folketirke. Udgivet af H. Scharling. 1865.
- Zeuthen, Paaskeprædiken i Fredericia 1864. C. c. 190.
- V. Skrifter af blandet Indhold. Litteraturhistorie.
- Arnold, Th., a manual of engl. literature, hist. and critical. London, 1862. C. 541.
- Moderne Classiker. Deutsche Literaturgeschichte der neueren Zeit in Biographien, Kritiken u. Proben. Cassel, 1852. C. 339.
- Schmidt, Julian, Geschichte der franz. Litteratur seit der Revolution 1789. 1—2 Th. Leipz., 1858. C. 539—40.
- Sturzenbecker, Over Sundet. Smaa Bidrag til nærmere Bekendtskab med Sverrigs Historie, Naturforhold og Cultur. *Rbh.*, 1864. C. 338.
- Unsere Zeit. Deutsche Revue der Gegenwart. Neue Folge, herausg. v. R. Gottschall. 1865. C. 340.
- Welhaven, J. S., Ewald og de norske Digtere. Christiania, 1863. C. 538.

Discipelbibliotheket

er i dette Skoleaar blevet forøget med nedenstaaende Bøger:

- Aftenlæsning. 9. og 10. B. *Rbh.*, 1864—65.
- Andersen, H. C.: Billedbog uden Billeder. *Rbh.*, 1845.
- Cooper: Løbsen. 1—2 B. *Rbh.*, 1831.
- Cumings, Miss: Lampepudseren, overs. af J. C. Magnus. *Rbh.*, 1854.
- Dansk Folkelæsning. 3 B. *Rbh.*, 1864.
- Desnogers: Poul Chopparts Eventyr. *Rbh.*, 1848.
- Etklar, Carit: Strandroveren. *Rbh.*, 1860.
- , Madsalene. *Rbh.*, 1864.
- , Krigsbilleder. *Rbh.*, 1865.
- H., Dr.: Fortællinger fra Felten. *Rbh.*, 1851.
- , Rejsebilleder. *Rbh.*, 1855.

- Etlar, Carit: Skizzer. Abh., 1855.
 Ingemann, B. S.: Efterladte Eventyr og Fortællinger. Abh., 1864.
 Jacobs: Kunstnersfamilien. Abh.
 Nielsen, Anton: Tre Fortællinger. Abh., 1864.
 Overfou: Comoedier. 1—6. Abh., 1853.
 Phantasterne. Fortælling af E. S. Abh., 1858.
 Reid, Wayne: Flugten til Skoven. Efter det Engelske. Abh., 1857.
 Saintine: Alexander Selkirk, overs. fra Fransk. Abh.
 Solstraalefortællinger: Helenas Pligter. Efter det Engelske. Abh., 1864.
 Thackeray: Snobberne, overs. af Bob. Abh., 1864.

VI. Skolens Beneficier.

Disse have været saaledes fordeelte:

I. Skolens almindelige Beneficier.

- A. Mellemste Stipendium, 35 Rdr.
	at ubbetale	at oplægge
H. Ch. Salling	5 Rdr.	30 Rdr.
G. E. F. Thygesen	5 —	30 —
- B. Laveste Stipendium, 20 Rdr.
H. F. Jørgensen	}	5 Rdr.	15 Rdr.
J. Gaarn			
B. L. S. B. Jansen			
- C. Det Puggaardske Legat, 40 Rdr.
H. P. Woldum	20 Rdr.	20 Rdr.
- D. Fri Underviisning:
1. J. T. Brochmann. 2. Ch. P. G. Mæe. 3. Th. J. M. Elmquist. 4. J. H. Selmer. 5. P. D. La Cour. 6. D. Meulengracht. 7. M. H. Haar. 8. N. S. Laurberg. 9. B. M. S. Thomsen. 10. L. F. Vape. 11. J. Ch. L. Richter. 12. H. L. B. Hansen. 13. Ch. Chr. N. Boeck. 14. G. H. M. B. Arnk. 15. C. B. Pontoppidan. 16. Ch. Wiehe. 17. H. Brøchner.

18. B. S. Haurowig. 19. H. P. Woldum. 20. B. Ch. Schröder. 21. L. Th. Schytte. 22. C. F. N. Jensen. 23. H. Th. Møller. 24. Ch. F. Friis. 25. H. N. Th. Brøchner. 26. B. Ch. B. Frederiksen. 27. B. D. Kjørboe. 28. H. P. Paludan-Müller. 29. H. Ch. Warming. 30. C. S. Flensborg. 31. Ch. F. Friis. 32. J. F. Vape. 33. D. C. S. Friderichsen. 34. D. G. J. Müller. 35. J. M. Frisch. 36. H. A. Meulengracht. 37. D. B. Boeck. 38. C. H. B. Michaelsen. 39. S. G. La Cour. 40. D. G. Henius. 41. C. Budz. 42. L. L. Ulstrup. 43. C. G. F. Benzen. 44. J. A. Brøchner. 45. L. F. Werner. 46. M. G. F. Brøndsted. 47. C. C. F. Friis. 48. C. H. Meyer. 49. H. Ch. C. E. Freiesleben. 50. J. H. Stabell. 51. C. M. G. Peterfen. — Som extraordinaire Gratister: 52. H. D. B. Ingerslev. 53. H. B. C. Funch. 54. L. Arngen. 55. H. P. Hovgaard. 56. C. H. Warming.

E Underviisning for modereret Betaling.

1. L. B. Husum. 2. P. M. Langballe. 3. H. B. Rasmussen.

II. Særegne Legater.

1. Det Moltkeske Legat for Embedsmænds Sønner:

H. P. Paludan-Müller	}	hver 40 Rdr.
H. P. Hovgaard		
2. Det Rosenkrantske Legat for 18^{63/64}:

H. C. Salling	16 Rdr.	72 R.
G. E. Tbygesen	10 —	= "
C. M. Gradman	10 —	= "
H. F. Jørgensen	10 —	= "
3. Det Davidsenske Legat for 18^{63/64}:

M. C. Juul	10 Rdr.
----------------------	---------
4. Det Stougaardske Legat for 18^{63/64}, 8 Rdr.:

G. Arngen.

5. Cantor J. Kabelle's Legat for 18⁶³/₆₄, 40 Rdr.:
C. M. Gradman.
6. Pastor A. E. Kabelle's Legat for 18⁶³/₆₄, 40 Rdr.:
G. E. Arngén.
7. Det Fogbske Legat for 18⁶³/₆₄, 10 Rdr.:
M. C. Juul.
8. Det Hertelske Legat for 18⁶³/₆₄ (uddeses kun hvert 2det
Aar).
10. Det Niisjenske Legats Renter for 1864 udgjorde
526 Rdr. 4 Mk.

I Overensstemmelse med Fundatsen bleve ved Bøtoring af samtlige Skolens faste Lærere paa et den 15de Decbr. f. A. afholdt Møde (tidligere havde Sagen været underkastet en foreløbig Drøftelse) disse Renter fordeelte saaledes:

A. Uformuende Forældres Sønner:		
1.	H. Gh. Salling	30 Rdr.
2.	Gh. A. E. Nae	30 —
3.	H. F. Jørgensen	30 —
4.	G. Thygesen	30 —
5.	D. Meulengracht	20 —
6.	M. S. Laurberg	50 —
7.	M. A. Haar	20 —
8.	J. Gaarn	20 —
9.	B. M. S. Thomsen	20 —
10.	L. F. Pape	20 —
11.	B. E. S. W. Jansen	20 —
12.	H. Brøchner	20 —
13.	H. Hansen	11 — 32 f.
14.	M. H. Th. Brøchner	20 —
15.	M. G. F. Brøndsted	15 —
16.	A. P. Paludan-Müller	30 —
17.	H. Gh. Warming	15 —
18.	J. M. Frisch	20 —

B. Ikke uformuende Forældres Sønners:
(Som Glædsbelønning.)

1.	E. J. W. Laufen	8	Rdr.
2.	M. A. Secher	8	—
3.	D. Jensen	8	—
4.	M. A. Berg	6	—
5.	J. Ch. L. Richter	6	—
6.	M. D. W. Ingerslev	6	—
7.	J. F. F. Wichfeld	6	—
8.	M. J. B. Schæffer	6	—
9.	P. M. Lunze	6	—
10.	J. H. Winfeldt	6	—
11.	M. J. Bindeshøll	6	—
12.	J. M. Valeur	6	—
13.	J. J. Møller	6	—
14.	H. B. Broge	5	— 32 R.
16.	J. Ingerslev	5	—
17.	Ch. C. E. Freiesleben	5	—

VII. Blandede Efterretninger.

1. Det vil være de fleste af disse Blades Læsere bekendt, at der for faa Aar siden i Pressen førtes en livlig Forhandling om den for de lærde Skoler siden 1850 gjældende Undervisningsplan saavel som om adskillige dermed i Forbindelse staaende Spørgsmaal, og at denne Forhandling gav Anledning til forskellige Forslag og Udkast, over hvilke Ministeriet flere Gange i Aarene 1861—63 begjærede detaillerede Erklæringer fra samtlige Skoler foruden af Andre. Den daværende Minister kunde ikke komme til et Resultat, hvorved han troede at tilfredsstille baade Skolerne og sig selv, og det Udkast, som af ham under 9de Octbr. 1863 omsendtes til Erklæring, ved hvilket tildeels ganske nye Anskuelser og Grundsætninger vare lagte til Grund, fandt (efter min Mening med god Grund) saa liden Under-

støttelse, at Ministeren, hvad der tilvisse bør paaskjønnes, lod det falde, eller i ethvert Tilfælde lagde det til Side, da der kom Tider, paa hvilke Alles Tanker vare henvendte paa Fædrelandets først farefulde og siden sørgelige Stilling. — Efter Krigens Ophør i Slutningen af afvigte Aar fremdroges Skolesagen paany, og fik, idetmindste for det Første, en Afgjørelse ved Bekjendtgjørelsen af 30te Novbr. 1864, der lyder saaledes*):

„Paa Ministeriets derom nedlagte allerunderdanigste Forestilling har det behaget Hs. Maj. Kongen under 25de d. M. allernaadigst at approbere følgende Forandringer og nærmere Bestemmelser ved den Kongl. Resolution af 6te Mai 1850 — bekjendtgjort under 13de næstefter — angaaende en Underviisningsplan og Examensbestemmelser for de lærde Skoler i Danmark, samt ved den Kongl. Resolution af samme Dato — ligeledes bekjendtgjort under 13de Mai 1850 — om Ophevelsen af Examen artium m. v., nemlig:

1. Alderen for at optages i de lærde Skolers første eller nederste Klasse bestemmes herefter til det fyldte 9de Aar. For at optages i en høiere Klasse, uden at have gennemgaaet de lavere i samme Skole, udkræves, at Alderen ikke er under den, med hvilken Disciplen kunde være indtraadt i den vedkommende Klasse, dersom han med det fyldte 9de Aar havde begyndt i Skolens nederste Klasse. Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet bemyndiges til, hvor Omstændighederne tale derfor, at bevilge Undertagelse fra denne Aldersbestemmelse, forsaavidt den Paagjeldende ikke mangler over et Aar i Valvalderen.
2. Den hidtilværende 1ste Afdeling af Afgangsexamen ved Skolerne og af Afgangsexamen ved Universtitetet ophører.

*) Da denne Sag antages at have Interesse for Mange, og da Kundskab om de forskjellige givne Bestemmelser er nødvendig for at finde sig tilrette i og forstaae Udskilligt, af hvad der i Skolen indrettes og foranstaltes, saa meddeles de paagjeldende Actstykker her fuldstændigen tilligemed et Par nærmere Oplysninger.

Examinationen ved næstøverste (6te) Klasse's Aars- og Hovedexamen i de til denne Afdeling hidtil henlagte 4 Fag: Geographie, Naturhistorie, Lydst og Fransk, betragtes ene som en Bestanddeel af 6te Klasse's Examen uden at sættes i nogen Forbindelse med eller have nogen Indflydelse paa Afgangsexamen ved Udgangen af 7de Klasse. Disciplenes Opflytning i øverste (7de) Klasse bestemmes, som hidtil, efter Skolens Dom om deres hele Udvikling og Modenhed, som den ved Examen i alle Fag og ellers har lagt sig for Dagen. Dog maa ingen Discipel opflyttes i øverste Klasse, medmindre han ved Hovedexamen i næstøverste Klasse i de nævnte 4 Fag samt i Religion har opnaaet Characterer, som efter den gjeldende Beregningsmaade have en Talværdi af mindst 4 Godt og 1 Temmeliggodt. Den Discipel, som, efter at have tilbragt 2 Aar i næstøverste Klasse, ikke findes moden til Opflyttelse i øverste Klasse, maa ikke længer forblive i Klassen som studerende Discipel, medmindre Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet efter Skolens Indstilling paa Grund af særegne Omstændigheder, som langvarig Sygdomshindring eller deslige, dertil giver Tilbedelse.

3. Forsaavidt de, der efter Privatunderviisning ville indstille sig til Afgangsexamen ved Universitetet, ikke som Disciple i en offentlig eller privat lærd Skole med Dimissionsret have ved Examen i de nys ovenfor ommeldte 5 Fag opnaaet den for Dprykningen i øverste Klasse foreftrevne Characterværdi, maae disse ved en offentlig lærd Skole eller ved Universitetet forud underkaste sig, enten i en tidligere eller i samme Examenstermin, en præliminair Prøve i disse Fag og deri bestaae mindst med samme Characterværdi. Til denne Prøve, som Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet bemyndiges til nærmere at anordne i Analogie med den hidtil afholdte 1ste Deel

af Afgangsexamen for Privatdimitterende, maa Ingen indstille sig, førend han har fyldt 15 Aar, medmindre der paa Grund af særdeles Omstændigheder dertil er givet Tilladelse af bemeldte Ministerium.

4. Den tydske Stil bortfalder som Gjenstand for Examen.
5. Undervisning i Religion, som særskilt Fag, kan efter Indstilling fra den vedkommende Skoles Rector med Kirke- og Undervisningsministeriets Billigelse ophøre med Udgangen af 6te Klasse, saaledes at da i 7de Klasse beholdes Læsning af det nye Testamente i Grundsproget, forenet med Forklaring og Udvikling i religiøs Retning. Men hverken heri eller i Religion som Fag, forsaavidt dette er bibeholdt til Skolekursets Slutning, aflægges Prøve ved Afgangsexamen.
6. Det tillades, at Latinundervisningen ved de Skoler, hvor det ønskes, maa, med dertil af vedkommende Rector erhvervet Samtykke fra Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet, begynde i 2den (næstnederste) Klasse med et foreløbigt Antal af 5 Timer ugentlig, eller med et større Antal (9 a 10) Timer, imod at i sidste Fald Begyndelsen af Fransk udsættes til 3die Klasse med omtrent det Timeantal, som Faget efter den nugældende Plan har i 2den Klasse.
7. I 7de Klasse fortsættes Undervisningen i Fransk, uden at dog Sproget bliver Gjenstand for Afgangsexamen. Fremdeles tilbydes der i samme Klasse de Disciple, som attraae det, et Par Timers ugentlig Undervisning i Engelsk.
8. Afgangsexamen ved Udgangen af Skolen og Afgangsexamen ved Universitetet, til hvilke Examinere Ingen maa indstille sig, førend han har fyldt 17 Aar, medmindre dertil er givet Tilladelse af Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet, afholdes i følgende Fag: Dansk,

Latin, skriftlig og mundtlig, Græsk, Hebraisk, Historie, Arithmetik, Geometrie og Naturlære, i Henseende til Fordringerne i de enkelte Fag med følgende Forandringer og nærmere Bestemmelser ved de nugældende Forrifter:

- a. I Modersmaalet forelægges 2 Opgaver til Bearbejdelse, en frit valgt, som hidtil, en anden, hentet fra Omraadet af en i Skolen gjenneemgaaet og meddeelt Kundskab.
- b. Ved Udarbejdelsen af den latinske Stil tillades det at benytte en dansk-latinsk Ordbog.
- c. I Mathematik udgaaer, af det ved Kongl. Resolution af 6te November 1858 — Bekjendtgjørelse af 8de s. N. — Post 4 II Nr. 3 foreskrevne Pensum i Geometrie, den sphæriske Trigonometriens Grundformler, istedenfor hvilke der meddeles saadanne almindelige Sætninger om Cirkler paa en Kugle, som ere nødvendige til at forstaae de sphæriske Stedbestemmelser i Astronomien. Fremdeles bortfalde ved Afgangsexamens skriftlige Prøve de ved samme Kgl. Resolution bestemte 2 Hovedopgaver, hvorimod i deres Sted forelægges i hver af Fagets 2 Hovedafdelinger een eller flere Opgaver, hvorved det alene skal komme an paa Sikkerhed i at udføre en saadan Beregning eller gjengive et saadant Bevis, som maa forudsættes at være indøvet ved Underviisningen.
- d. Hovedcharacteren ved Afgangsexamen ved Skolerne og Udgangsexamen ved Universitetet bestemmes efter Specialcharacterernes sammenlagte Værdi indtil videre saaledes:
Til første Character med Udmærkelse fordres idetmindste en Talværdi af 61, til første Character 49, til anden Character 26, til tredje Character 20.

Med Specialcharacterer af en mindre Saltværdi end den sidstnævnte antages den Vedkommende ikke at have bestaaet Examen.

9. Ingen, der gaaer ud af enten en offentlig eller privat lærd Skole uden at være oplyttet i øverste (7de) Klasse eller erklæret for moden til Opfyttelse deri, kan indstille sig til Udgangsexamen ved Universitetet førend to hele Aar efter hans Udgang af Skolen, medmindre Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet i oplyste særlige Omstændigheder finder Grund til at give Tilladelse dertil.
10. Foranstaaende Bestemmelser træde i Kraft ved den Afgangsexamen, som bliver at afholde i Aaret 1865, dog saaledes, at de hidtil gjeldende Bestemmelser om Examination i Religion ved 2den Deel af Afgangsexamen og om Hovedcharacterens Udtagning af de 13 ved begge Afgangsexamens forhenværende Afdelinger givne Specialcharacterer endnu blive at anvende paa de Disciple, der i Skolerne nu ere oprykkede i 7de Klasse og saaledes have bestaaet 1ste Deel af Afgangsexamen, og paa de Privatister, som allerede nu have bestaaet den 1ste Deel af Afgangsexamen ved Universitetet eller Afgangsexamens 1ste Deel ved en lærd Skole uden at have taget samme Examens 2den Deel.

Det er derhos allernaadigst paalagt Ministeriet at bringe under Forhandling med Universitetet og vedkommende Skoler, hvorvidt det kan ansees tilraadeligt, at Afgangsexamen, som nu saavel ved de offentlige lærde Skoler i Kongeriget som ved de Privatskoler, der have erholdt Bemyndigelse dertil, afholdes ved Skolerne selv, henlægges under den for Afgangsexamen ved Universitetet anordnede Examenscommission af Universitetslærere og Skolemænd, samt derefter at indkomme med allerunderdanigst Forespørgsmaal herom og om en nærmere Anordning af bemeldte Examenscommissions Sammensætning saaledes, at Privatskolernes Interesse i denne kan blive re-

præsenteret ved Tilfaldelse af Skolemænd, behørende til deres Lærerpersonale, naar disse findes villige til at overtage det hermed forbundne Hverv.

Hvilket herved bekjendtgjøres til Efterretning for alle Bedkommende.

Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet,
den 30te November 1864.

Helgen.

Denne Bekjendtgjørelse ledsagede Ministeriet under 12te Decbr. 1864 med følgende Circulairstrivelse til Rector:

„Bed at tilstille Hr. Professoren et Antal af 15 Expl. af den under 30te s. M. udfærdigede Bekjendtgjørelse angaaende nogle Forandringer og nærmere Bestemmelser ved Bekjendtgjørelsen af 13de Mai 1850 om en Underviisningsplan og Examensbestemmelser for de lærde Skoler og Bekjendtgjørelse af s. D. om Ophævelsen af Examen artium m. v., skal Ministeriet tjenstlig tilføie Følgende:

ad Post 2. Forsaavidt angaaer Proven i Geographie og Naturhistorie ved næstøverste (6te) Klases Mars- og Hovedexamen, forbeholder Ministeriet sig at meddele en nærmere Bestemmelse om Omfanget af det Pensum, hvori der; i Forhold til hvad der i Klassen maa være repeteret af begge Fag, bliver at examinere. Det Samme gjælder om Proven i Religion, jvfr. Bekjendtgjørelsens Post. 5.

ad Post 4. Som Følge af, at den tydske Stil op- hører som Gjenstand for Examen, bortfalder den dertil hørende specielle Dvæls ved Underviisningen, hvorimod de til Indøvelse af Sprogets Syntax fornødne mundtlige og lette, korte skriftlige Dvælses vedblive. Fremdeles medfører denne Forandring, at Timetallet i Tydsk i 2den Klasse bliver at indskrænke.

ad Post 5 og 6. I Forbindelse med Indsendelsen af

Skolens Fag- og Timefordelingstabel for Skoleaaret 1865—66 imødeseer Ministeriet for Aarhus Kathedralskole Deres nærmere Meddelelse om, hvilket af de i disse Poster ommeldte Alternativer Skolen giver Fortrinet, og forbenter i Overeensstemmelse dermed det fornødne Forslag for Underviisningen i de paagjældende Fag, Religion og Latin samt mulig Fransk, fremsat ved Lectionsplanens Affattelse.

ad Post 7. Paa samme Maade ønsker Ministeriet sig med Forslaget til Lectionsplanen for 1865—66 Deres Forslag om Indretningen ved Aarhus Kathedralskole af den Underviisning i Engelsk, som for Fremtiden vil være at tilbyde Disciplene i 7de Klasse.

Angaaende det i Bekjendtgjørelsens Slutning omtalte Spørgsmaal om Afgangsexamens Henlæggelse under Examenscommissionen for Universitetets Afgangsexamen vil Hr. Professore senere af Ministeriet modtage Opfordring til at yttre Dem."

„Underviisningsinspecteuren, Conferentsraad Madvig, har med Hensyn til Examinationens Begrændsning i de i Bekjendtgjørelsens Post 2 ommeldte Fag foreslaaet en Bestemmelse derhen, at det bliver at iagttage, at Repetitionen af det hele naturhistoriske Cursus fordeles paa 5te og 6te Klasse, og at der ved 6te Klases Hovedexamen, indenfor i det Hele passende skolemæssige Grændser, kun examineres i hvad der saaledes af Faget er kommet til Repetition i den sidste Klasse. Dgaa for Geographiens Bedkommende har Underviisningsinspecteuren antaget, at det kunde være tilladeligt, ikke just i 6te Klasse at repetere i Detail det hele Cursus, naar kun den større Deel der var gennemgaaet og Resten nøiagtig repeteret i 5te Klasse.

Forinden den omtalte Bestemmelse tages, ønsker Ministeriet at modtage Hr. Professorens Ytringer og Forslag om, hvorledes Omfanget af hvad der i de nævnte 3 Fag skal gøres til Gjenstand for Examen, efter Underviisningens

Fremstriden og Afslutning i Skolecurset meest hensigtsvarende og rigtigst maatte være at fastsætte.

Den af mig, efter Forhandling saavel med de paagjeldende Lærere som i en Lærerforsamling, under 13de Febr. d. A. afgivne Erklæring gik ud paa, at det hele Pensum i Naturhistorie og Geographie burde repeteres og gøres til Gjenstand for Examination ved Udgangen af VI Klasse, og at det maatte ansees for ligesaa uforfødt som betænkeligt og tildeels praktisk uudsørligt at borttage af Underviisningsstoffet i de to nævnte Fag en vis Deel fra den det Hele samlende og afsluttende Prøve, som skal afholdes ved Udgangen af VI Klasse; at den egentlige Underviisning i Religion (d. e. Brugen af en Lærebog) helst maa ophøre ved Udgangen af VI Klasse, saaledes at der i VII Kl. læses Noget af det Nye Testamente i Grundsproget, at den allerede i de lavere Klasser begyndte Læsning af den hellige Skrift (ogsaa det Gamle Testamente) i Oversættelse fortsættes, og at der gives en for Skolens Standpunct passende kort Fremstilling af den christelige Kirkes og Troeslæres historiske Udvikling. Paa et d. 1ste Marts d. A. afholdt Lærermøde, blev det, med Hensyn til Bekjendtgjørelse af 30te Novbr. f. A. § 6, i Overensstemmelse med de fleste Læreres og Rectors Mening, bestemt, at man i denne Skole vilde, idetmindste indtil Videre, vedblive med at lade Underviisningen i Latin indtræde først i III Kl., navnlig af Hensyn til Betænkelsen ved at lade Adskillelsen imellem studerende og Nealdisciple indtræde allerede i II Kl., hvilket vilde blive Tilfældet, naar der i denne lærtes noget Latin.

Til den oftnævnte Bekjendtgjørelse af 30te Novbr. f. A. føjedes derefter nærmere Bestemmelser ved nedenstaaende Circulaire af 20de Mai d. A. fra Kirke- og Underviisningsministeriet:

„I Overensstemmelse med det ved Ministeriets Circulaire af 12te December f. A. tagne Forbehold om en nærmere Bestemmelse af det Pensum, hvori der ved 6te Klasse Hovedexamen skal examineres i de Fag, der ere bortfaldne

som Prøvningsgjenstande ved Afgangsexamen, og i Anledning af flere til Ministeriet fra forskellige Rectorer og Skolebestyrere indkomne Forespørgsler om Punkter, vedkommende Bekjendtgjørelsen af 30te Novbr. f. A., undlader Ministeriet ikke hermed at meddele Følgende til Efterretning og Tagtagelse ved Gjennemførelsen af Bekjendtgjørelsen.

1. I Tydsk, Fransk, Naturhistorie og Geographie bliver der, efter de ved Bekjendtgjørelse af 30te November 1864 Nr. 2 indtraadte Forandringer 6te Klases Hovedexamen, i det Hele at examinere som tidligere ved 1ste Deel af Afgangsexamen, kun at Stilen i Tydsk bortfalder. I Religion prøves Disciplene i christelig Troes- og Sædelære samt i hele Bibelhistorien.

Naar Ministeriet saaledes har anset det for rigtigst at opgive den oprindelige Tanke om en Deling af Repetitionen og Afslutningen af Naturhistorie imellem 5te og 6te Klasse, skal man dog bemærke, at det herved ikke udelukkes, at Læreren, efter Overlæg med Rector og med dennes og Underviisningsinspectorens Vidende, under Betragtningen af hvad der er det Vigtige og Væsentlige, kan lade enkelt tidligere medtaget Detail fremtræde noget mindre under den sidste Repetition, og at det navnlig maa anses ønskeligt, at Underviisningen i det Enkelte fremmes saaledes i de lavere Klasser, indtil og med 5te Klasse, at ikke den almindelige Repetition i 6te Klasse bliver for meget besværliggjort ved Tilegnelse af nyt Stof.

Med Hensyn til en derom særlig af en Rector gjort Forespørgsel tilføjer Ministeriet, at der i Tydsk bliver som hidtil at prøve i et prosaisk og et poetisk Stykke af ikke læste Forfattere, ligesom i Fransk Examinationen vedbliver som hidtil*).

*) En paa dette Sted i Circulairret indløben Feil er af Ministeriet senere rettet ved Skrivelse af 24de Juni.

2. Underviisningen i Fransk i 7de Klasse vil i Skoleaaret 1865—66 kun være at fortsætte med det yngre Hold Disciple, men bortfalder for det ældre Hold, der nu i et Aar ikke har fortsat Øvelsen i dette Fag*).
3. De Timer i Engelsk, som efter Bekjendtgjørelsens Nr. 7 skulle tilbydes Disciplene i 7de Klasse, bør i Reglen tages af de regelmæssige 36 ugentlige Skoletimer. Forjaavidt Rector ikke troer, at dette kan skee, bliver Forslag om Undtagelse fra Reglen særlig at gjøre ved Indsendelsen til Ministeriet af Skolens aarlige Fag- og Timefordelingstabel. Med Hensyn til Spørgsmaalet, om der skal gives 2 Timer i Engelsk for hvert Hold i 7de Klasse, antager Ministeriet, at det i de 3 første Maanedere af Skoleaaret, maaskee indtil Juleferien, saalænge det Almindeligste af Udtalen og Formlæren indøves, kan være nødvendigt, at en Deling af Klassen finder Sted, men at efter denne Tid de to Hold Disciple i Forening maae kunne deeltage i Læse- og Oversættelsesøvelserne.
4. Med Hensyn til den ved Bekjendtgjørelse af 30te Novbr. 1864 givne forandrede Bestemmelse om Lavalderen for Optagelsen i Skolerne give forskjellige Forespørgsler Ministeriet Anledning til at bemærke, at Ministeriet ved at udvirke denne Bestemmelse ingenlunde har havt til Hensigt at bringe det dertil, at Disciplene i Reglen forlade Skolen med det fyldte 17de Aar, eller forudsat, at Klasfernes Disciple herefter i Gjennemsnit ville være et Aar eller næsten et Aar yngre, og at der ved Underviisningen skal tages et væsentligt Hensyn hertil som en bestemmende Forudsætning, men at Ministeriet alene har andraget paa Forandringen, fordi de mange af Rectorerne

*) Denne Bestemmelse gælder ikke for denne Skole, da her det Hold, som i næste Skoleaar bliver det ældre, ogsaa i dette Aar har havt Underviisning i Fransk i 1 Time ugentlig.

anbefalede Ansøgninger om Aldersdispensation maatte overtøye Ministeriet om, at ikke faa Drengene kunne følge med det bestemte og opstillede Lærecursus i en noget yngre Alder end den, der før var lovbekræftet, og fordi det overhovedet vilde give Forældre og Rectorer en friere Raadighed i Bedømmelsen af, hvad Drengen kunde modtage og lære. Ministeriet maa derfor fastholde, at det alvorlig bør paasees, at Disciplene ved Optagelsen i i nederste Klasse og Opflytning til høiere Klasser fuldkommen tilfredsstille de foreskrevne Betingelser med Hensyn til Kundskaber og Færdigheder, og indskærpe Rectorer og Lærere i dette Punct ikke at give efter for ubillige og uberettigede Ønsker.

5. IStedenfor den tidligere Indberetning om, hvilke Disciple der indstillede sig til Afgangseramens første Deel, bliver fremtidig at indsende en Indberetning om Antallet af 6te Klases Disciple. Indberetningen om, hvilke af 7de Klases Disciple der indstille sig til Afgangseramen, skal fremtidig indeholde Opgivelse af hver enkelt Discipels fulde Navn, Fødselsdag samt Angivelse af det Antal Points, han har opnaaet i de 5 Fag, som afsluttes i 6te Klasse.

Endelig har Ministeriet nu, som det i de ovenfor meddeelte Skrivelser var bebudet, begjæret min Erklæring angaaende Spørgsmaalet om Afgangseramens Henlæggelse til Universitetet og om Reglerne for Hovedkarakterens Uddragning (hvori indbefattes Spørgsmaalet om de enkelte Fags lige eller ulige store Vægt og Indflydelse paa Hovedkarakteren m. M.). Herom skal jeg paa dette Sted indskrænke mig til at sige, at Skolens Erklæring vil komme til at gaae ud paa en bestemt Fravaadelse af det første Punct.

2. De lærde Skolers (den almindelige Skolefonds) finansielle Stilling har i de senere Aar været mindre heldig paa

Grund af de stigende Udgifter og synkende Kornpriser, og Capitalformuen er efterhaanden bleven formindsket ikke lidet. Ministeriet har saaledes været nødt til at tænke paa forskjellige Udveie til at formindske Udgifterne og forøge Indtægterne. I det førstnævnte Diemeed er der tænkt paa nogen Besparelse ved i Fag som Skrivning, Tegning og Regning at combinere 2 Klasser i fælleds Timer. I Skoler med ikke synderlig talrige Klasser kan dette upaatvibelige skee uden mindste Ulempe for Underviisningen: i denne og ligesaa stærkt besøgte Skoler vil det kun sjældent lade sig gjøre (Ministeriet har ogsaa kun havt hine for Dine), men naar det i et enkelt Aar skulde vise sig ubetænkeligt, vil ogsaa her ved Forslaget til Timestfordelingen blive taget Hensyn til denne Tante. — I samme Diemeed er den Andeel, som Lærerne hidtil have havt i Skolepengene, idet disse for alle Disciple over 100 tilfaldt dem (dog ikke Rector), nu ophævet*) ved provisorisk Lov af 5te Mai d. A., saaledes lydende:

„Den ved Lov af 28de Marts 1845 § 1 d Lærerne ved de lærde Skoler i Kongeriget Danmark tilstaaede Andeel i Skolepengene bortfalder fra 1ste Juli 1865. Der tilstaaes de Lærere, der have oppebaaret denne Indtægt, en Godtgjørelse, som beregnes efter Indtægtens Gjennemsnitsbeløb for de enkelte Lærere i de sidste fem Aar eller i de Aar, hvori Indtægten er oppebaaren mindre end fem Aar.

Disse personlige Tillæg bortfalde først, naar nogen af de paagjeldende Lærere enten overgaae til en anden lærd Skole, eller beskiftes til Rector.“

Indtægterne har man søgt at forøge for Fremtiden ved Forhøielse af Skolepenge og Indskrænkning af Fri-

*) Ministeriet har for længe siden ønsket denne Lovbestemmelse ophævet, og efter min Mening var den ogsaa, saadan som den var, uheldig. Men det havde været ønskeligt, at idetmindste en Deel af den derved indvundne Sum kunde være bleven bevaret til Forbedring af alle eller nogle Læreres Aaar.

pladsernes Antal, hvorom under 9de Marts udkom følgende Bekjendtgjørelse:

„Paa Ministeriets derom nedlagte allerunderdanigste Forstilling har det bebaget Hans Majestæt Kongen under 1ste d. M. allernaadigst at bifalde, at Bestemmelserne om Skolebetalingen og om Fripladsers Bortgivelse samt Pengestipendiærs Uddeling ved de lærde Skoler i Danmark maae forandres saaledes:

- 1) De ved Kongelig Resolution af 13de April 1859 — Bekjendtgjørelse af 4de Mai næstefter — fastsatte Skolepenge forhøies, derunder indbefattet Lyse- og Brænde- penge, ved Metropolitanskolen til 72 Rd. aarlig, og, naar flere Brødre søge Skolen, til 60 Rd. og 40 Rd., henholdsvis for 2den og 3die Broder, ved de andre lærde Skoler til 50 Rd. og, under samme Forudsætning, til 40 Rd. og 30 Rd., henholdsvis for 2den og 3die Broder.

Ved Kønne høiere Realskole bliver under Skolebetalingen at indbefatte de hidtil bestemte Lyse- og Brænde- penge, saaledes at Skolepengene blive 31 Rd. aarlig, og, naar flere Brødre søge Skolen, for 2den Broder 23 Rd. og for 3die Broder 17 Rd. aarlig.

- 2) Det Antal Fripladser, som i Henhold til allerhøieste Resolution af 18de October 1849 — Bekjendtgjørelse af 29de s. M. kan tildeles Disciple i de lærde Skoler, nedsettes ved Metropolitanskolen til 5 Procent og ved de andre Skoler (Kønne høiere Realskole, der tillige giver lærd Underviisning, ikke medregnet) til en Sjettedeel af det ved hvert Skoleaars Begyndelse i de enkelte Skoler værende Discipeltal.
- 3) Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet bemyndiges allernaadigst til at uddele de til de lærde Skolers Disciple henlagte Pengestipendier ogsaa til de Disciple, som ikke have fri Skolegang.

Foranstaaende Bestemmelser træde i Kraft fra 23de August 1865 at regne, dog saaledes, at de Disciple, der allerede ere Gratister, beholde fri Skolegang, forsaavidt de opfylde Betingelserne for at bevare Beneficiet, og at som Følge deraf den ovenfor givne Bestemmelse om Indskrænkning af Fripladserne først fuldstændig kommer til Anvendelse, naar det dertil fornødne Antal af de allerede bortgivne Fripladser ved de enkelte Skoler ere blevne ledige."

Hertil er siden føiet nærmere Bestemmelser ved følgende Circulaire af 29de Juni d. A.:

„Til Jagttagelse ved Gjennemførelsen af den allerhøieste Resolution af 1ste Marts d. A., bekendtgjort under 9de j. M., om Forhøielse af Skolepengene ved de offentlige lærde Skoler i Kongeriget Danmark og Forandring i Reglerne for Beneficiuddelingen ved samme Skoler, undlader Ministeriet ikke herved tjenstlig at meddele Følgende:

1. Ved Beregningen af Fripladsernes Antal blive de extraordinaire Gratistpladser, — der deels efter de vedtagne Regler tilstaaes Sønnen af Skolernes faste Lærere, deels ifølge Kgl. Resolution af 18de October 1848 og Lov af 14de April 1852 § 9 tillægges henholdsvis Disciple fra Grønland og Færøerne og Disciple, der fra Nonne høiere Realskole overgaae til de lærde Skoler, — som hidtil at fradrage Skolens samlede Discipelantal, førend Sjettedelen kan bortgives i Fripladser. Ved Udregningen af Fripladsernes Antal vil da et Overstud af 3 Disciple eller derover give 1 Friplads:

t. Ex.: Skolen har	102 Disciple
herfra drages: extraordinaire Gratister 3	—
	99 Disciple

divideret med 6, giver 17 Fripladser

2. Det følger af det nu ved Bekendtgjørelsen fastsatte Maximum for Fripladsernes Antal, at der ikke, førend

- de nuværende Gratistfers Antal er sunken ned under en Sjettedeel af hele Discipeltallet i Skolen, kan gives Friplads til nogen Discipel, som ikke før har havt en saadan
3. Da den tidligere Regel, hvorefter Pengestipendier ikke kunde tillægges andre Disciple end dem, som havde fri Underviisning, nu er hævet, anseer Ministeriet det for en Selvfølge, at Pengestipendierne, navnlig i Obergangstiden, blive, for at sprede de Beneficier, som Skolerne kunne tildele, over et større Antal Disciple, at bortgive uden Forbindelse med fri Underviisning, hvoraf atter vil følge, at de senere Pengestipendier i Reglen ville opnaaes først, og fri Underviisning, som i Værdi lig med og ved Metropolitanaskolen mere værd end det højeste Stipendium, først senere. Fremdeles ville Pengestipendierne, naar de saaledes benytttes til at erstatte Beneficiet af fri Underviisning, i Reglen være fuldt at udbetale som Bidrag til Udredelsen af Skolepenge, og Dplæg af dem vil kun undtagelsesviis finde Sted i de enkelte Tilfælde, hvor en Discipel maatte vise sig saa særdeles værdig og trængende, at baade Beneficiet af fri Underviisning og Stipendium blive ham tillagte. Dgsaa vil der, da Lyse- og Brændepenge (jfr. Nr. 6) fremtidig ikke udredes af Gratistfer, og en Friplads saaledes er fulde 50 Rd., blive Anledning til navnlig i Obergangstiden at gjøre en hyppigere Brug af Delingen af en Friplads i 2 halve Fripladser.
 4. Skolepengene, som nu indbefatte Lyse- og Brændepenge, opkræves fremtidig ligelig for hvert Kvartal med en Fjerdedeel af de for 1ste, 2den og 3die Broder fastsatte Beløb.
 5. De Disciple, som ere i Skolen i Juli Kvartal d. N., betale Skolepenge med disses hidtilværende Beløb forud for Juli Kvartal, og Forhøielsen af Skolepengene indtræder for dem først fra October Kvartal. De Disciple

derimod, som optages i Skolen ved Skoleaarets Begyndelse, 23de August d. A., erlægge den forhøiede Betaling fra 1ste September, men betale selvfølgelig ingen Lyse- og Brændepenge, der, som berørt, ere indbefattede under den nu fassatte Skolebetaling.

6. Da Lyse- og Brændepenge fremtidig ophøre som en særlig Ydelse til Skolen, ville disse heller ikke være at opkræve for de Disciple, som have eller erholde Beneficium af fri Underviisning.

3. Med Ministeriets Samtykke ville endeel Bøger af denne Skoles Bibliothek, som enten intet Værd have eller dog her ere ganske overflødige, fordi her habes langt bedre af samme Art (dette gjælder især om forældede og ubrugelige Udgaver af latinske og græske Forfattere), blive udstudte og solgte. — Af adskillige gode Bærker habes her (fra den Tid, da den nedlagte Realskoles Bibliothek indlemmedes i dette) Doubletter: heraf ere nogle af Ministeriet bleve skjænkede til Beile Amtskole (der saaledes faaer nogen Erstatning for de philologiske Bærker, den 1863 maatte afgive hertil), angaaende de øvrige er endnu ikke givet nærmere Bestemmelse.

4. Skolens Locale vil nu erholde en meget ønskelig og fornøden Udvidelse, idet den istedetfor 2 meget smaa Klasseværelser i Skolebygningens øverste Etage vil faae 2 rummelige og lyse Værelser. Dette opnaaes derved, at der til Bibliotheket bliver indrettet et Locale paa Loftet, i hvilket samme kan anbringes paa en bekvemmere Maade og i Birkeligheden blive meget mere tilgængeligt end i det nuværende Locale med dets 6 Allen høie Reoler: sammesteds indrettes, som en Deel af Bibliotheket, et Værelse med Kaffelovn, hvori Bibliothekaren kan opholde sig i den til Udlaan fassatte Tid og ellers, naar han syssler med Bibliothekets Sager, hvilket han hidtil har maattet gjøre i Kulden. Opgangen til Loftet bliver med det Samme

forbedret ved Anbringelse af en ny Trappe m. M. I den modsatte Ende af Loftet indrettes et lyst og beqvemt Afslukke, hvori Lamper, Kaffelovnsfjerme o. d. kunne opbevares, naar de ikke bruges. — Det hidtilværende Bibliotheksværelse bliver i Fremtiden Klasseværelse (VII Kl); ved Borttagelse af Brædestillerummet imellem de to smaa Klasser i øverste Etage dannes af disse et stort Værelse. Det af Rector hidtil benyttede, til Bibliotheket hørende Værelse deles i et mindre, som Rector beholder til sit Brug, og et større, som habes i Reserve for en eventuel Deling af en eller anden Klasse. Til alt dette er bevilget omtrent 1500 Rdr.: Arbejderne ere begyndte og vilde blive fuldendte i den tilstundende Sommerferie.

Ikke mindre glædeligt for Udgiveren af dette Indbydelseskrift er det, at Ønsket om en ny Rectorboligs Opførelse omsider er blevet opfyldt. Ved Finantsloven er hertil bevilget 10,300 Rdr., foruden hvad der kan udbringes ved Salg eller Benyttelse af Materialier af den gamle Bolig. Denne er nedreven og den nye Bygnings Opførelse begyndt under Ledelse af Bygningsinspecteur Walthers; den agtes taget i Brug til næste Foraar.

5. Under sit Ophold her i Byen den 3die Decbr. f. A. behagede det Hans Majestæt Kongen ogsaa at glæde Kathedralskolen ved et kort Besøg. Hans Majestæt blev ved Skolebygningens Indgang modtagen af mig og behagede derpaa at begibe sig til Solennitetsalen, hvor Lærerne og Disciplene vare forsamlede, og hvor jeg med Hans Majestæts Tilladelse henvendte nogle faa Ord til Allerhøiøstsamme. Efter med megen Naade at have bevaaret disse, besaae Kongen Klasseværelserne, i hvilke Disciplene imidlertid havde fordeelt sig, og henvendte til nogle af disse venlige og opmuntrende Ord.

Samme Dag bleve Oberlærer Prof. Funch og Adjunct Erslev af Hans Majestæt udnævnte til Riddere af Dannebrog.

VIII. Summarist Oversigt over Skolens Indtægter og Udgifter i Finantsaaret 18⁶⁴/₆₅.

Indtæg:

Jordebogsindtægter med Fradrag af Skatter og andre Udgifter	10,325 Rd. 52 §.
Renter	1,446 — 3 „
Skolecontingenter	5,937 — 80 „
Forforskjellige ubestemte og extraord. Indtægter	20 — = „
Udenfor Finantsloven	7 — 14 „
Tilskud fra Skolefonden	5,000 — = „
Summa	22,736 Rd. 53 §.

Ud gift:

Gager og Timebetaling	17,290 Rd. 92 §.
Pensioner og Bartpenge	666 — 41 „
Tilskud til Bibliotheket	351 — 44 „
Bygningers og Inventariums Vedligeholdelse samt Godtgjørelse for Bolig	1,649 — 47 „
Brændsel	416 — 48 „
Belysning	52 — 72 „
Skatter og Afgifter	131 — 61 „
Regnskabsføring	460 — = „
Forforskjellige Udgifter, nemlig:	
Reengjøring	150 — 10 „
Porto, Protocoller, Skrivematerialier, Af- skrivning oc.	159 — 33 „
Programmer og Skolehvitideligheder	158 — 40 „
Andre Udgifter	14 — 24 „
Til Undervisning i Skydevaabens Brug	20 — = „
Summa	21,521 Rd. 32 §.

De offentlige Examina i Juli 1865

afholdes i følgende Orden:

(De skriftlige Prøver til Afgangsexamen foretoges den 22de—27de Juni; til Skolens Hovedexamen vilde de blive foretagne den 8de—11te Juli. Bogsletterne A, B, C, D, E betegne henholdsvis Solennitetsalen, VII Kl.'s, IV Kl.'s, III Kl.'s, II Kl.'s Klasseførelser.

Hvor en Klasse eller Klasseafdeling er deelt i to Afdelinger, a og b, betegner a de ulige Numere, b de lige.

De til Afgangsexamen hørende Prøver ere her betegneede ved fremhævet Tryk.)

Mandagen den 10de Juli.

A. Kl. 8—10 ¹ / ₂ V Realkf. A a Ma=	A. Kl. 3—5 ¹ / ₂ V Realkf. A b Ma=
thematif.	thematif.
B. { 9—10 ¹ / ₂ V Realkf. A b Hi=	B. { 3—4 ¹ / ₂ V Realkf. A a Fransf.
storie.	5—6 ¹ / ₂ V Realkf. A b Fransf.
11—12 ¹ / ₂ V Realkf. A a Hi=	
storie.	

Tirsdagen den 11te Juli.

A. { Kl. 8—9 ¹ / ₂ V Realkf. A a Lyb stf.	A. { Kl. 3—4 ¹ / ₂ V Realkf. A a Geo=
10—11 ¹ / ₂ V Realkf. A b Lyb stf.	graphie.
	5—6 ¹ / ₂ V Realkf. A b Geo=
B. { 8—9 ¹ / ₂ V Realkf. A b En=	graphie.
gelfstf.	
10—11 ¹ / ₂ V Realkf. A a En=	
gelfstf.	

Onsdagen den 12te Juli.

B. Kl. 11—1 ¹ / ₂ VII B Naturlære.	B. { Kl. 3 ¹ / ₂ —4 ³ / ₄ VI Kl. a } Græstf.
	5 ¹ / ₄ —6 ¹ / ₂ VI Kl. b }
C. { 8—10 ¹ / ₄ IV Kl. a } Latin.	C. { 3 ¹ / ₂ —4 ³ / ₄ VI Kl. b } Reli=
10 ³ / ₄ —1 IV Kl. b }	5 ¹ / ₄ —6 ¹ / ₂ VI Kl. a } gion.
D. { 8—9 ¹ / ₄ III Kl. a } Mathe=	D. { 3 ¹ / ₂ —4 ³ / ₄ V Kl. a } Fransf.
9 ¹ / ₂ —10 ³ / ₄ III Kl. b } matif.	5—6 ¹ / ₄ V Kl. b }
11—12 ¹ / ₂ I Kl. Danstf.	
E. { 8—9 ³ / ₄ II Kl. a } Historie.	E. { 3 ¹ / ₂ —4 ¹ / ₂ V Kl. b } Natur=
10 ¹ / ₄ —12 II Kl. b }	5—6 V Kl. a } historie.

Übungen des 1ten Sem.

A.	8-10 III Reall. Naturhif.	}	8-9 ³ / ₄ IV Sl. a } Mathe-
B.	8-10 IV Reall. Hiforie.		10 ¹ / ₄ -12 IV Sl. b } math.
	10 ¹ / ₂ -12 ¹ / ₂ III Reall. St- fiorie.		8-9 ³ / ₄ III Sl. a } Latinn.
			10 ¹ / ₄ -12 III Sl. b }
			8-9 ³ / ₄ II Sl. a } Franf.
E.	10 ¹ / ₄ -12 II Sl. b }		3-4 ¹ / ₂ I Sl. Religion.

Übungen des 2ten Sem.

(Diplomprüfungsübungen). 6-7 Preise i. Rang.

Übungen des 3ten Sem.

A.	8-9 ¹ / ₂ V Reall. A Natur- hif.	}	10-11 ¹ / ₂ V Reall. A Natur- hiforie.
	10-11 ¹ / ₂ V Reall. A Natur- hiforie.		8-9 ³ / ₄ V Sl. Latinn.
B.	10 ¹ / ₄ -12 } V Sl. Latinn.		
	8-10 ³ / ₄ IV Sl. } Religion.		
C.	11-1 ¹ / ₂ III Sl. }		
	8-9 ¹ / ₂ IV Reall. Naturhif.		
D.	10-12 ¹ / ₂ I Sl. Hiforie.		
	8-9 ¹ / ₂ III Reall. Franf.		
	6-7 ¹ / ₂ V Reall. B Hiforie.		
	8-9 ¹ / ₂ II Sl. a } Expt.		
E.	10-11 ¹ / ₂ II Sl. b }		

Übungen des 4ten Sem.

A.	11-1 } VII Sl. A Latinn.	}	8-9 ¹ / ₂ III Reall. Mathe-
	10-11 ¹ / ₂ math.		10-11 ¹ / ₂ III Reall. Mathe-
B.	8-9 ¹ / ₂ III Reall. Mathe-		math.
	10-11 ¹ / ₂ math.		
C.	8-9 ¹ / ₄ IV Sl. Naturhif.		
	9 ³ / ₄ -11 ¹ / ₂ }		
D.	8-9 ¹ / ₂ III Sl. Expt.		
	5-6 ¹ / ₂ V Sl. Expt.		
E.	7-7 ¹ / ₂ VII Sl. A Ex- pt.		

Tirsdagen den 18de Juli.

A. {	RI. 8—10 ^{1/4} }	VI RI. Fransk.	A. {	RI. 3 ^{1/2} —5 ^{1/2} }	VII RI. A Hi-
	10 ^{3/4} —1 }			6—7 ^{1/2} }	storie.
B. {	8—10 ^{1/2} III Realkf. }	En-	B. {	3—5 VII RI. B Religion.	
	11—1 IV Realkf. }	gelsk.			
C. {	8—9 ^{3/4} }	IV RI. Lybsk.	C. {	4—6 I RI. Lybsk.	
	10 ^{1/4} —12 }				
D. {	8—10 IV Realkf. Mathe-		D. {	3—4 ^{1/4} }	III RI. Naturhist.
	matif. }			4 ^{3/4} —6 }	
	10 ^{1/4} —12 II RI. Dansk.				
E. {	8—9 ^{1/4} }	IV RI. Geogra-	E. {	3—4 ^{1/2} V Realkf. B Natur-	
	9 ^{3/4} —11 }	phie.		lære.	

Onsdagen den 19de Juli.

A. {	RI. 8—9 ^{3/4} }	VII RI. A Græsk	A. {	RI. 3—4 ^{1/2} }	VII RI. A Natur-
	10 ^{1/4} —12 }			5—6 ^{1/2} }	lære.
B. {	8—9 ^{1/2} }	VII RI. B Mathe-	B. {	3—4 ^{3/4} }	
	10—11 ^{1/2} }	matif.		5 ^{1/4} —7 }	VI RI. Lybsk.
C. {	8—9 ^{3/4} }	IV RI. Historie.	C. {	3—5 IV Realkf. Fransk.	
	10 ^{1/4} —12 }				
D. {	8—9 ^{1/2} }	III RI. Geogra-	D. {	3 ^{1/2} —5 }	V RI. Historie.
	9 ^{3/4} —11 }	phie.		5 ^{1/2} —7 }	
	11 ^{1/2} —1 V Realkf. B Geo-				
	graphie.				
E. {	8—10 III Realkf. Religion.				
	10 ^{1/2} —1 II RI. Religion.				

Torsdagen den 20de Juli.

A. {	RI. 8—10 }	V RI. Mathema-			
	10 ^{1/4} —12 }	tif.			
B. {	8—9 ^{1/4} }	V RI. Religion.	B. {	RI. 4—5 ^{1/2} }	VII RI. B Latin.
	9 ^{3/4} —11 }			6—7 ^{1/2} }	
	11 ^{1/2} —1 VII RI. B Hebraisk.				
C. {	8—9 ^{1/2} }	IV RI. Græsk.	C. {	4—5 ^{1/2} }	VI RI. Naturhist.
	10—11 ^{1/2} }			6—7 ^{1/2} }	
	12—1 ^{1/2} V Realkf. B Engelsk.				
D. {	8—9 ^{1/2} }	III RI. Fransk.	D. {	3—5 IV Realkf. }	Lybsk.
	10—11 ^{1/2} }			5 ^{1/2} —7 V Realkf. B }	
E. {	8—9 ^{1/2} }	II RI. Geogra-	E. {	4 ^{1/2} —7 III Realkf. Geogra-	
	9 ^{3/4} —11 }	phie.		phie.	
	11 ^{1/2} —1 ^{1/2} I RI. Geographie.				

Fredagen den 21de Juli.

A.	$\left\{ \begin{array}{l} \text{kl. 8—10} \\ 10\frac{1}{2}—12\frac{1}{2} \end{array} \right\}$	$\left\{ \begin{array}{l} \text{VI kl. Mathe-} \\ \text{matik.} \end{array} \right\}$
	8—10	VII kl. B Historie.
B.	$\left\{ \begin{array}{l} 10\frac{1}{2}—12 \\ 12\frac{1}{2}—2 \end{array} \right\}$	$\left\{ \begin{array}{l} \text{III kl. Historie.} \\ \text{8—9}\frac{1}{2} \text{ V Realkf. B Franst.} \end{array} \right\}$
C.	$\left\{ \begin{array}{l} 10—11\frac{3}{4} \\ 12\frac{1}{4}—2 \end{array} \right\}$	$\left\{ \begin{array}{l} \text{IV kl. Franst.} \\ \text{8—9}\frac{1}{2} \text{ IV Realkf. Religion.} \end{array} \right\}$
D.	$\left\{ \begin{array}{l} 10\frac{1}{2}—12 \\ 12\frac{1}{2}—2 \end{array} \right\}$	$\left\{ \begin{array}{l} \text{III Realkf. Lydst.} \\ \text{8—10 II kl. Naturhistorie.} \end{array} \right\}$
E.	$\left\{ \begin{array}{l} 10\frac{1}{4}—11\frac{1}{2} \\ 12—2 \end{array} \right\}$	$\left\{ \begin{array}{l} \text{I kl. Naturhist.} \\ \text{V kl. Geographie.} \end{array} \right\}$

Fredag Efterm. d. 21de og Løverdag Form. d. 22de afholdes Lærermøder til at afslutte Censuren over Disciplenes Ansøg, Flid og Dpførsel, bestemme Dpflytningen m. M.

Løverdag d. 22de Juli, Efterm. kl. 3 $\frac{1}{2}$, foretages Translocationen, hvorefter Sommerferien indtræder. Undervisningen for næste Skoleaar begynder Onsdagen d. 23de August, kl. 8 Form.

Til at overbære Examen og Translocationshøitideligheden indbydes herved Disciplenes Forældre og Bærger samt Enhver, der interesserer sig for Skolen og for Undervisning overhovedet.

Aarhus Kathedralskole, den 2den Juli 1865.

C. Ingerslev.

